

Stichting Vrijescholen Ithaka Jaarverslag 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	3
1. Schoolbestuur	6
1.1 Profiel	6
1.2 Organisatie	8
1.3 Dialoog en klachtenafhandeling	10
2. Verantwoording van het beleid	13
2.1 Onderwijs & Kwaliteit	13
2.2 Personeel & Professionalisering	20
2.3 Huisvesting	24
2.4 Informatiebeveiliging en privacy & ICT	26
3. Toelichting op de financiële gegevens 2024	27
3.1 Financiële kengetallen	27
3.2 Balans	28
3.3 Staat van baten en lasten	33
3.4 Continuïteitsparagraaf	37
3.5 Jaarverslag RvT	45
4. Jaarrekening 2024	49
4.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2024 (na bestemming resultaat)	49
4.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2024	49
4.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2024	50
4.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2024	50
4.5 Enkelvoudige balans per 31 december 2024 (na bestemming resultaat)	58
4.6 Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2024	59
4.7 Enkelvoudig kasstroomoverzicht 2024	59
4.8 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2024	60
4.9 Overige gegevens: controleverklaring accountant	67
Bijlage 1: Jaarverslag GMR 2024	68
Bijlage 2: Oorspronkelijke jaarrekeningen 2023 Ithaka en VSA	72

Voorwoord

Met trots presenteren wij dit jaarverslag, waarin we terugblikken op de ontwikkelingen binnen Stichting Vrijescholen Ithaka in het jaar 2024. Dit verslag biedt een overzicht van de voortgang van onze organisatie en legt verantwoording af aan de overheid en alle betrokkenen bij het vrijeschoolonderwijs in onze regio. Zoals gebruikelijk hebben wij de wettelijke voorschriften en verplichtingen gevolgd, zoals vastgelegd in de WPO en de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO) van het ministerie van OCW.

Ithaka ondersteunt vrijeschoolonderwijs in de regio Noord-Holland en verzorgt onderwijs voor elf basisscholen met zelfstandige bekostiging, verspreid over veertien vestigingen, waaronder één nevenvestiging en twee dislocaties. Ook De Toermalijn in Hillegom, gelegen in Zuid-Holland, maakt onderdeel uit van Ithaka. Daarnaast is inmiddels de Vrije School Amersfoort in de provincie Utrecht ook aangesloten. Dit was een belangrijke mijlpaal in 2024, deze fusie met de Vrije School Amersfoort. Per 1 mei 2022 stapte Stichting Vrije School Amersfoort in een personele unie met Ithaka. Dit was de eerste stap in de richting van een volledige integratie. Na een zorgvuldige voorbereiding besloot de Vrije School Amersfoort in juni 2023 om definitief samen te willen voegen met Ithaka. De administratieve processen die voor deze fusie nodig waren, zijn in gang gezet, en per 1 januari 2024 is de samenvoeging officieel afgerond. Eind februari 2024 werd de akte gepasseerd. Dit verslag is een eerste volledig geïntegreerd jaarverslag van Ithaka met Amersfoort erbij. Het jaar 2024 markeert het begin van een nieuw hoofdstuk, waarin wij gezamenlijk met de Vrije School Amersfoort onze visie voor kwalitatief hoogstaand en inspirerend onderwijs verder hebben vormgegeven. Het enkelvoudige resultaat over het boekjaar 2024 is € -142K, bij een totaal van de baten van € 26.208K. Er is geen sprake van bovenmatig eigen vermogen.

Met dit verslag hopen we u een helder en transparant inzicht te geven in de ontwikkelingen van het afgelopen jaar en de plannen voor de toekomst.

Inleiding

"Ithaka – Samen in ontwikkeling voor een betere wereld." Deze ondertitel drukt het ideaal uit en weerspiegelt onze ambitie om met het onderwijs dat wij bieden daadwerkelijk bij te dragen aan een betere samenleving. Onze doelstelling gaat verder dan alleen het behalen van kwalificaties; we willen onze leerlingen en medewerkers inspireren om met een bredere blik naar de wereld te kijken en zich in te zetten voor positieve verandering.

In het jaar 2024 hebben we voortvarend doorgewerkt aan het realiseren van de jaarlijkse doelstellingen. Dit proces heeft niet alleen geleid tot concrete vooruitgangen, maar ook tot een intensievere samenwerking binnen onze organisatie. Er is een sterkere band ontstaan tussen de leden van het directieteam, de stafleden van het ondersteuningsbureau en het bestuur. En er is meer samenhang ontstaan tussen de stichtingsdoelen en de schoolplannen en de opleidingsactiviteiten en HR-beleid in de stichting. Dit kan nog steeds verder uitgediept worden. Het gevoel van verbondenheid en de overtuiging dat we als gemeenschap meer kunnen bereiken dan als losse scholen, daar blijven we aan bouwen. Er is inmiddels echt een stabiele basis gecreëerd voor het werk dat we te doen hebben. Er is rust, samenhang, koers, tevredenheid en een positieve samenwerking. Deze stabiliteit geeft ons het vertrouwen om met elkaar verder te bouwen aan de kwaliteit van ons onderwijs, zelfs in de huidige politiek roerige tijden.

Zo merken we dat de oprichting van onderwijsregio's nieuwe uitdagingen met zich meebrengt. Schoolbesturen (PO/VO/SBO/SO/MBO/HBO) worden met klem gestimuleerd om samen te werken en oplossingen te vinden voor de tekorten op de arbeidsmarkt die er zijn in een regionale context en deze ook in deze context aan te pakken. Voor ons, als organisatie die identiteitsgebonden onderwijs aanbiedt in een grote regio, brengt dit extra zorg met zich mee. Het waarborgen van de kwaliteit van ons vrijeschoolonderwijs kan onder druk komen te staan, aangezien de regio's vaak werken met andere opleidingsprogramma's en kwaliteitskaders dan wij belangrijk vinden. Dit roept de vraag op hoe we in de toekomst de specifieke kwaliteit van het vrijeschoolonderwijs kunnen waarborgen, zonder concessies te doen aan onze kernwaarden en visie. We zijn in de onderwijsregio's (vier regio's) waar onze scholen gevestigd zijn aangesloten, actief aanwezig en betrokken, maar dit vraagt veel tijd en energie van het bestuur. Of het ons op lange termijn het gewenste resultaat oplevert, is echter nog een open vraag. We proberen in de regio's duidelijk te maken wat onze specifieke wensen zijn als het gaat om scholing, nascholing en bijscholing.

Voor wat betreft de onderwijskwaliteit van onze scholen zien we vooruitgang, al blijven enkele van onze scholen actief met verbetertrajecten. De enige school die in de vorige inspectieonderzoeken als onvoldoende werd beoordeeld, heeft inmiddels de stap naar een voldoende kunnen maken – een prestatie die het resultaat is van de gezamenlijke inzet van de schooldirectie en het onderwijsteam. De subsidie voor basisvaardigheden en diverse ondersteunende programma's hebben een belangrijke rol gespeeld in de noodzakelijke professionele ontwikkeling van de scholen in verbetertrajecten.

We blijven helaas nog dagelijks geconfronteerd worden met de gevolgen van het lerarentekort, wat onze capaciteit om kwalitatief goed onderwijs te verzorgen soms beperkt. Bij ziekte van leerkrachten, afwezigheid door scholing of functioneringsvraagstukken, zijn we afhankelijk van de beschikbare middelen, wat regelmatig extra druk op de organisatie uitoefent. Daarnaast blijft langdurig ziekteverzuim, vaak door gebrekkige vitaliteit, een uitdaging waar we ons soms machteloos tegenover voelen. We blijven investeren in scholing, coaching en preventie om onze medewerkers te ondersteunen en vitaliteit te bevorderen.

In september 2024 is Ithaka benaderd door de Stichting Geert Grote Scholen (SGGS) in Amsterdam. Deze stichting bundelt en ondersteunt vier vrijescholen met zeven vestigingen in Amsterdam en Amstelveen. De SGGS bevindt zich al enkele jaren in zwaar weer en heeft ons uitgenodigd om te verkennen of een intensieve samenwerking tussen onze stichtingen mogelijk is. Dit heeft geleid tot een serieuze onderzoeksvraag naar de mogelijkheden van een samenvoeging van de twee stichtingen. We zullen onderzoeken wat de oorzaken zijn van de problemen bij SGGS en welke oplossingsscenario's er mogelijk zijn. Ithaka richt zich op de kansen en bedreigingen van zo'n samenvoeging en onderzoekt hoe synergie en efficiëntie tussen de twee stichtingen gerealiseerd kunnen worden.

Deze ontwikkelingen markeren opnieuw een cruciale periode voor Ithaka, waarin we niet alleen de interne processen blijven verbeteren, maar ook actief op zoek zijn naar samenwerkingen die de kwaliteit en stabiliteit van ons onderwijs in de toekomst kunnen versterken.

Marin van Wijnen

Bestuurder Stichting Vrijescholen Ithaka

*Leeswijzer voor maatschappelijke thema's 2024 voorgeschreven door het Ministerie van OCW:
In de volgende hoofdstukken is de rapportage per maatschappelijk thema terug te vinden:*

- 1. Allocatie van middelen: hoofdstuk 3.4;*
- 2. Strategisch personeelsbeleid: hoofdstuk 2.2.5;*
- 3. Informatiebeveiliging & privacy: hoofdstuk 2.4;*
- 4. Banenafpraak: hoofdstuk 2.2.6;*
- 5. Sociale veiligheid: hoofdstuk 2.1.1;*
- 6. Onderwijsachterstanden: n.v.t., geen aparte middelen ontvangen.*

1. Schoolbestuur

In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens het profiel, de organisatie en de dialoog en klachtenafhandeling aan de orde.

1.1 Profiel

In deze paragraaf zijn de contactgegevens van de stichting, de contactpersoon, een overzicht van de scholen, de organisatiestructuur, de governancecode, het bestuur, de missie en visie, de ambities en tenslotte de kernwaarden beschreven.

1.1.1 Contactgegevens

- Naam: Stichting Vrijescholen Ithaka
- Bestuursnummer: 41296
- KVK-nummer: 37097108
- Adres: Wouwermanstraat 49a, 2023 XD Haarlem
- Telefoon: 023-5272550
- E-mail: secretariaat@vsithaka.nl
- Website: www.vsithaka.nl

1.1.2 Contactpersoon

Bij vragen naar aanleiding van het bestuursverslag kan contact opgenomen worden met:

- Naam: Carolien Jourdan-Nieman
- Functie: Controller
- Telefoon: 023-5272550
- E-mail: finance@vsithaka.nl

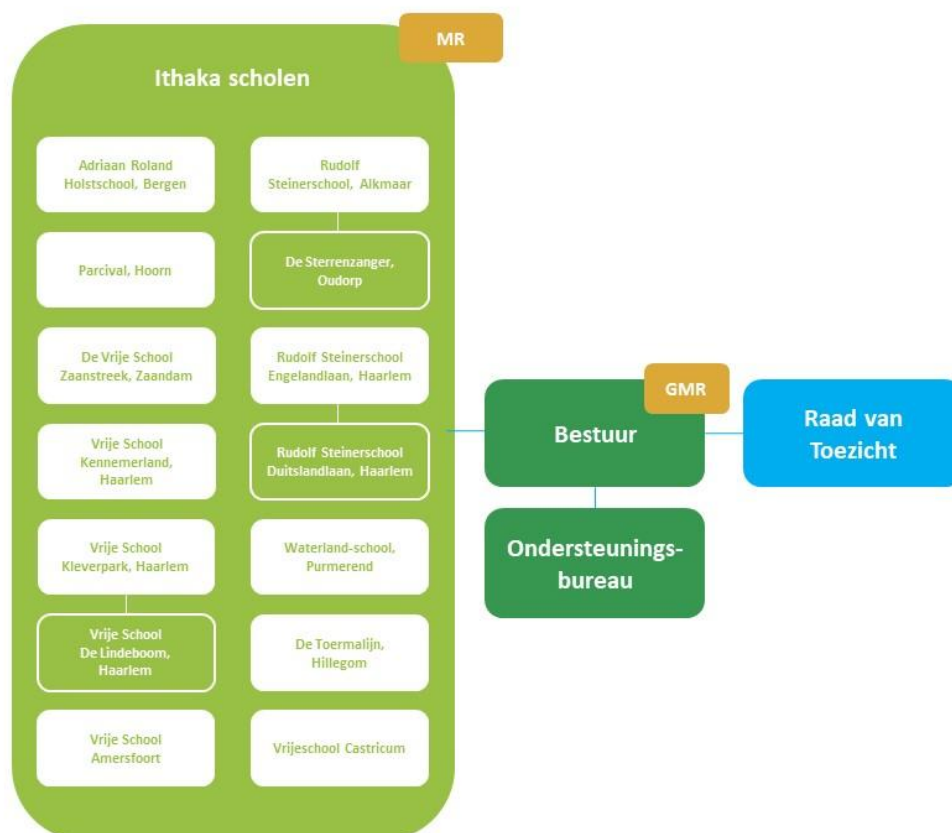
De juridische structuur van de organisatie is een stichting.

1.1.3 Overzicht scholen

BRIN-nummer		Naam school	Plaats
04NH	Nevenvestiging	<u>Adriaan Roland Holtschool</u>	Bergen
06QZ		<u>Westfriese Vrije School Parcival</u>	Hoorn
06RD		<u>Vrije School Zaanstreek</u>	Zaandam
07EX		<u>Vrije School Amersfoort</u>	Amersfoort
09DF		<u>Vrije School Kennemerland</u>	Haarlem
09NN		<u>Rudolf Steiner School</u>	Alkmaar
09NN01		<u>De Sterrenzanger</u>	Oudorp
09ZG	Dislocatie	<u>Rudolf Steiner School</u>	Haarlem
09ZG		<u>Rudolf Steiner School Duitslandlaan</u>	Haarlem
24RA		<u>De Waterlandschool</u>	Purmerend
24RB	Dislocatie	<u>De Toermalijn</u>	Hillegom
31FK		<u>Vrije School Castricum</u>	Castricum
31RX		<u>Vrije School Kleverpark</u>	Haarlem
31RX		<u>Vrije School de Lindeboom</u>	Haarlem

Per 1 augustus 2025 komt er een nieuwe school bij; Vrijeschool Schagen. Het BRIN-nummer is toegezegd maar nog niet bekend.

1.1.4 Organisatiestructuur

1.1.5 Governance code

Ithaka hanteert de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs ontwikkeld door de PO-Raad als leidraad bij het realiseren van goed bestuur. In deze code zijn basisprincipes vastgelegd over professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Er zijn verschillende manieren om de functiescheiding uit te werken. Bij Ithaka betreft het een functionele scheiding. Dat wil zeggen dat de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag zijn ondergebracht. De functie van bestuur ligt bij de bestuurder en de functie van intern toezicht ligt bij de Raad van Toezicht. Er wordt niet van de Code Goed Bestuur afgeweken.

Op verzoek kunnen wij u het managementstatuut toesturen.

1.1.6 Bestuur

Naam: M.S. van Wijnen, MSc

Functie: Bestuurder

Stafmedewerkers

- Onderwijskwaliteit;
- Financiën/controller;

- Personeelszaken;
- Personeelsadministratie;
- Bestuurssecretaris/AVG/ICT;
- Officemanager;
- Huisvesting.

1.1.7 Missie

Ithaka staat voor vrijeschoolonderwijs. Samen kiezen we koers. We ontwikkelen en borgen kennis en kwaliteit van ons onderwijs. Daarom hanteren we ons missiestatement: *Samen in ontwikkeling voor een betere wereld.*

1.1.8 Visie

“Samenwerken als een spreekuizenworm”, dat is het beeld dat onze [besturingsfilosofie](#) weergeeft. We zetten ons in om een duurzame, professionele leergemeenschap te vormen. Medewerkers voelen zich uitgedaagd om hedendaags vrijeschoolonderwijs te geven en te ontwikkelen in relatie met de wereld. Duurzaamheid, zelfontwikkeling, inclusie en wederkerigheid vinden we belangrijke thema's. In ontmoetingen en dialoog delen en ontwikkelen we kennis en bepalen we koers. We bevorderen kwaliteit van onderwijs geïnspireerd vanuit het antroposofisch mensbeeld en maken gebruik van wetenschappelijke inzichten. Wij werken met een open blik, ontvankelijke houding en warm hart.

1.1.9 Ambities

In ons [Koersplan 2023-2027](#) zijn vier belangrijke ambities opgenomen waaraan de koers voor beslissingen en beleid getoetst moeten worden:

1. Ontwikkelcultuur;
2. Wereldgericht;
3. Goed vrijeschoolonderwijs;
4. Een vitaal fundament.

1.1.10 Kernwaarden

In onze [besturingsfilosofie](#) hebben we onze kernwaarden vastgelegd, welke ook terug te lezen zijn in ons koersplan. Onze kernwaarden zijn:

- Oprechtheid en verbinding;
- Aandachtige aanwezigheid;
- Eigenheid en gezamenlijkheid;
- Ruimte en ordening.

1.2 Organisatie

In deze paragraaf wordt de toegankelijkheid & toelating, maatschappelijk verantwoord ondernemen, operationele deelsegmenten en zaken met een politieke of maatschappelijke impact beschreven. Tenslotte wordt ingegaan op wat duurzaamheid voor ons betekent.

1.2.1 Toegankelijkheid & toelating

Alle scholen van Ithaka hebben een schoolprofiel opgesteld, dit profiel beschrijft aan welke onderwijsbehoeften van individuele leerlingen zij kunnen voldoen. Dit kan per school enigszins

verschillen. Alle kinderen, uit elk gezin, onafhankelijk van etnische achtergrond, religie of levensbeschouwing, seksuele geaardheid en politieke voorkeur zijn zeer welkom op onze scholen. Voor leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte wordt per individu goed bekeken of de school ook kan voldoen aan deze onderwijsbehoeften. Leerlingen met externaliserend gedrag, bijzondere leerstoornissen en leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs kunnen in de regel geen aansluiting vinden bij de mogelijkheden die het onderwijs in onze scholen biedt. Ook de gewenste vrijwillige ouderbijdrage is pertinent vrijwillig, leerlingen wiens ouders dit niet kunnen opbrengen zijn absoluut ook welkom op onze scholen. Geen leerling zal om deze reden worden uitgesloten van lesactiviteiten.

1.2.2 Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Ithaka is zich bewust van de rol die de individuele scholen spelen binnen hun lokale gemeenschappen. De scholen dragen actief bij aan het sociaal domein en onderhouden nauwe banden met lokale verenigingen en organisaties. Er bestaan samenwerkingen met voor- en naschoolse opvang en er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van Integraal Kind Centra (IKC's). De schoolgebouwen worden ook ter beschikking gesteld voor maatschappelijke activiteiten, zoals buurtvergaderingen. Ook worden delen van de schoolpleinen buiten schooltijden opengesteld voor de wijken waarin de scholen zich bevinden.

Vanuit de antroposofische identiteit wordt er veel aandacht besteed aan natuur en milieu. Dit komt onder andere tot uiting in het gebruik van milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen, natuurlijke speelmaterialen, biologische voeding en een duurzame bouwvisie die voldoet aan de BENG-norm. Ook het onderwijs is, afhankelijk van de leeftijd van de kinderen, gericht op bewustwording van natuur en milieu. Het vormen van respect en eerbied voor de natuur, planten en dieren is bijvoorbeeld al onderdeel van het kleuteronderwijs en wordt verder doorgetrokken naar de hogere klassen. In vakken zoals economische aardrijkskunde en economie wordt bijvoorbeeld besproken wat de ecologische 'voetafdruk' is van productieprocessen.

Het wereldgerichte onderwijs dat wij aanbieden benadrukt de pedagogische waarde van het inzicht dat onze leerlingen zich onderdeel van een groter ecologisch geheel moeten voelen. Hierbij is de vraag centraal of wat je voor jezelf wenselijk acht, ook goed is voor anderen en voor onze planeet.

1.2.3 Operationele deelsegmenten binnen de stichting

Ithaka is met name eenduidig actief binnen één deelsegment, namelijk primair onderwijs. Een beschrijving van deelsegmenten is daarom niet van toepassing.

Echter heeft de Adriaan Roland Holtschool in Bergen sinds februari 2020 een 'samen naar school' klas met acht leerlingen SO of SBO. De leerlingen in deze klas hebben allen een indicatie met een speciale onderwijsbehoefte die in het primair onderwijs gewoonlijk niet gehaald kan worden, in het kader van inclusief onderwijs krijgen deze leerlingen onderwijs op deze reguliere school. Deze klas wordt bekostigd met middelen van het PO, het samenwerkingsverband, middelen uit de WMO en de individuele budgetten van de leerlingen.

Ook heeft Ithaka in 2022 een stichting opgericht die kinderopvang en BSO verzorgt op één van de locaties van de stichting, namelijk in Hillegom. Hier is de directeur van de school integraal verantwoordelijk voor zowel onderwijs als opvang.

1.2.4 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

Zoals ook in de inleiding beschreven zijn alle scholen van Ithaka inmiddels aangesloten bij de opgerichte onderwijsregio's met als doel door samenwerking de plaatselijke en contextuele lerarentekorten creatief op te lossen. Voor Ithaka, een relatief grote stichting met een flink spreidingsgebied en bijzonder onderwijs is de aansluiting bij een onderwijsregio een spannend punt. Namelijk, we moeten de ontwikkeling van vier regio's bijhouden om grip te blijven houden op de middelen die via de regio uitgekeerd gaan worden en wij dienen ervoor te zorgen dat Ithaka de specifieke vrijeschoolkenmerken voldoende gewaarborgd laat blijven in de verschillende activiteiten die de regio's zullen gaan organiseren.

Daarnaast is ook nog steeds, voor de lange termijnplanning, de subsidieconfetti en de onzekere politieke context van dit moment spannend. Niet alle gelden zijn ook op de lange termijn toegezegd en de verantwoordingsdruk die er ligt vergt veel van de financieel administratieve processen.

1.2.5 Duurzaamheid

Samen in ontwikkeling voor een betere wereld is onze missie. Hierin is het thema duurzaamheid vanzelfsprekend van groot belang. Immers een betere wereld is een wereld waar met zorg en aandacht wordt omgegaan met de medemens en met onze planeet. Het is ook een spanningsvolle opdracht in een politieke en maatschappelijke context die hierin moeizaam beweegt en weinig houvast biedt voor de sector op dit gebied. We proberen op diverse gebieden duurzaam te denken en te handelen. Zo kopen we ecologische schoonmaakmiddelen in, biologische producten, eten we gezamenlijk vegetarisch, maken we schaars gebruik van plastic en kopen we leermiddelen bij Mercurius die wat betreft duurzaamheid dezelfde waarden heeft. Ook proberen we op het gebied van huisvesting, daar waar het kan, zoveel mogelijk maatregelen te treffen om te verduurzamen. Tevens is er aandacht voor wat we onze leerlingen moeten voorleven, zodat zij in hun vorming bewustzijn ontwikkelen voor de wereld om hen heen en keuzes leren maken die niet alleen gerelateerd zijn aan de eigen wensen en verlangens maar ook worden afgezet tegen 'grotere' wensen van mensen en de aarde waar wij op leven.

1.3 Dialoog en klachtenafhandeling

Binnen onze stichting zijn er contacten met de onderstaande belanghebbende organisaties en/of groepen.

Belanghebbende organisatie of groepen	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog
Bestuurder	De bestuurder vertegenwoordigt de stichting, stelt beleid vast en is eindverantwoordelijk voor de stichting.
Raad van Toezicht	De Raad van Toezicht (RvT) houdt toezicht op het beleid en de gang van zaken van het bestuur. Daarnaast heeft de RvT een adviserende rol. De RvT is het toezichthoudend orgaan.
GMR	De GMR vertegenwoordigt de personeelsleden, ouders en leerlingen van alle scholen binnen de organisatie en heeft een belangrijke taak om met het schoolbestuur mee te denken over het beleid voor de schoolorganisatie.
Directeuren	De directeur geeft leiding aan en is integraal verantwoordelijk voor het dagelijks functioneren van de school. Verantwoording

	aan bestuurder via kwartaalrapportage. Maakt deel uit van directeurenoverleg, samen met bestuurder en stafmedewerkers.
Leerkrachten	Vormen als team de kern van de schoolorganisatie. Beleidsontwikkeling en implementatie gebeurt altijd in overleg met de leerkrachten, in het bijzonder met betrekking tot pedagogisch beleid.
Leerlingen	Krijgen ruimte om zich breed te ontwikkelen op sociaal-emotioneel, cognitief en kunstzinnig gebied.
Ouders	Scholen communiceren open naar ouders over zowel de ontwikkeling van de school, het kind en de ontwikkeling van de klas waar het kind zit. Ouders zijn actief betrokken bij de school.
Klassenouders	Klassenouders ondersteunen de leerkrachten met allerlei praktische zaken. Zij spelen ook een belangrijke rol in de communicatie tussen ouders en school/leerkracht.
Gemeenten	De scholen van Ithaka liggen verspreid in Noord- en Zuid-Holland en Utrecht, daardoor onderhouden we contacten met negen gemeenten betrokken bij Ithaka. Elke directeur heeft mandaat om gemeentevergaderingen te volgen. Waar nodig schuift de bestuurder aan.
Kinderopvang en peuterspeelzaal	Aan elke school is een kinderopvang, buitenschoolse kinderopvang en/of peuterspeelzaal verbonden. Er vindt met regelmaat overleg plaats tussen directeur en opvang. Bij voorkeur werken we met partijen die vanuit dezelfde antroposofische grondslag werken.
Vervolgonderwijs	Er is goed contact met de diverse instellingen voor vervolgonderwijs. Dit wordt verzorgd door de directeur in samenwerking met de IB-er.
Onderwijsregio's	Het bestuur is actief de volgende onderwijsregio's: Noorderwijs, HAK, ZAWA en Midden Nederland.
Samenwerkingsverbanden	Het bestuur is verbonden aan het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs via bestuurlijke afspraken in opgestelde projectplannen. Het bestuur wordt in de stuurgroepen vertegenwoordigd door de betreffende directeur.
Jeugdzorg	De directeur onderhoudt contacten met Jeugdzorg.
Vertrouwenspersoon	Aan elke school is een interne vertrouwenspersoon verbonden. Daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon voor de hele stichting. Deze is onafhankelijk van de scholen.
Lidmaatschappen	Het bestuur is lid van de Vereniging van Vrijescholen (VVS) en de PO-Raad.
Service-ondersteuning	Er zijn kaderafspraken met vaste ondersteuners met betrekking tot financiële en personele administratie (Onderwijs bureau Twente) en een zelfstandige bedrijfsarts. Daarnaast maakt het bestuur gebruik van externe ondersteuners.
Hogeschool Leiden	Voor de ontwikkeling van onderwijsinhoud en begeleiding van stagiaires.
Begeleidingsdienst voor vrije scholen	Voor inhoudelijke ondersteuning en onderwijsontwikkeling.
Enkele zelfstandige coaches en deskundigen naast onze eigen coaches	Voor de professionele ontwikkeling van leerkrachten en directeurs.
PO-Raad	Voor advies, informatie en aansluiting.

1.3.1 Klachtenbehandeling

Ithaka is sinds juli 2021 aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC). Ithaka is ook aangesloten bij de Landelijke bezwarencommissie functiewaardering (FUWA), de Commissie voor geschillen DGO (DGO) en bij de Commissie van beroep funderend onderwijs (BRPFO).

In 2024 hebben negen ouders de klachtenprocedure opgestart. Vijf zijn intern door de bestuurder, in goed overleg met de klagende partijen (ouders) en de desbetreffende scholen afgehandeld. De overige vier zijn bij de klachtencommissie terecht gekomen, waarvan er uiteindelijk drie zijn ingetrokken en één door de klachtencommissie is afgewezen.

Op verzoek kunnen wij u het klachtenbeleid toesturen.

2. Verantwoording van het beleid

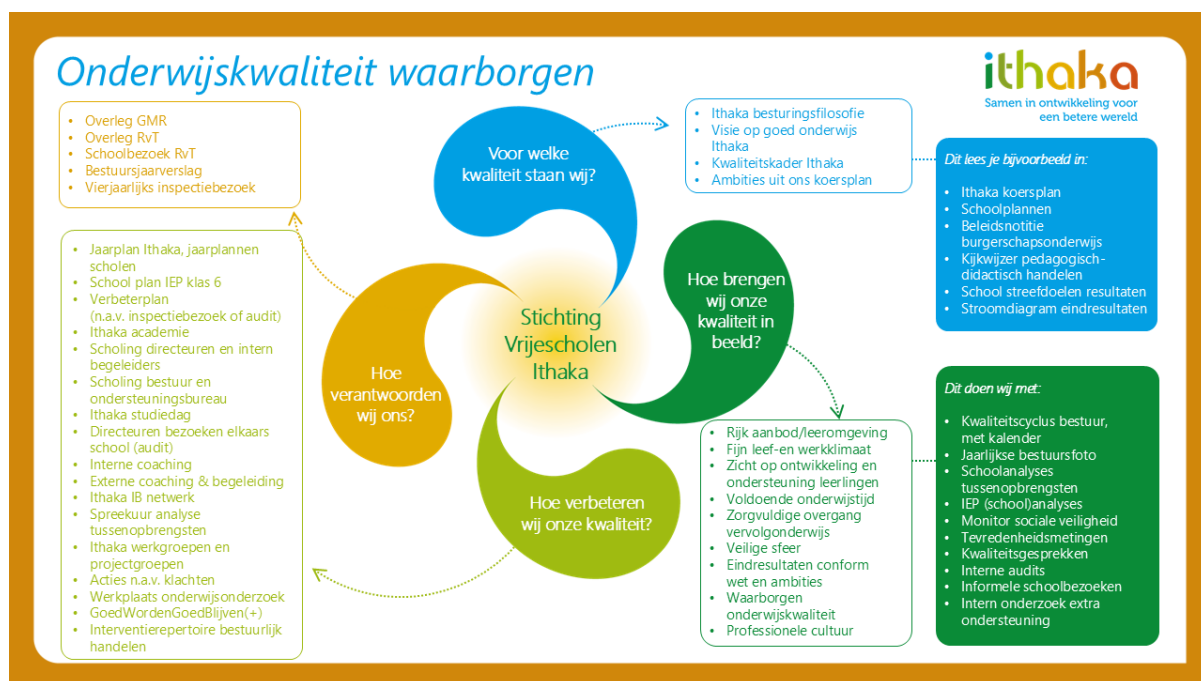
In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens de verantwoording van het beleid op het gebied van Onderwijs & Kwaliteit, Personeel & Professionalisering, Huisvesting en IBP & ICT aan de orde.

2.1 Onderwijs & Kwaliteit

In deze paragraaf staat het waarborgen van onderwijskwaliteit, toekomstige onderwijsontwikkelingen, passend onderwijs en het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) centraal.

2.1.1 Onderwijskwaliteit waarborgen

De afbeelding *Onderwijskwaliteit waarborgen* laat zien in welke documenten te lezen is voor welke onderwijskwaliteit wij staan, hoe wij daar zicht op houden, op welke manieren wij die verbeteren en hoe wij ons verantwoorden over de onderwijskwaliteit. Wanneer nodig scherpen wij het beeld aan, zodat het steeds met ons meegroeit. Zo is in 2024 gewerkt aan een [interventierepertoire bestuurlijk handelen](#) dat het bestuur kan helpen om de juiste stappen te zetten als de onderwijskwaliteit van een school onder druk staat.

Enkele onderdelen worden ondergaand toegelicht.

Hoe definieert Ithaka onderwijskwaliteit?

De Ithaka scholen willen vrijeschoolonderwijs geven zoals beschreven in de *Ithaka visie op goed onderwijs* (2022). Deze visie brengt bijeen wat al in meerdere documenten stond beschreven. Goed onderwijs is voor Ithaka onderwijs dat voldoet aan de door de overheid en Inspectie gestelde eisen én aan de eigen vrijeschool aspecten van kwaliteit. Onze visie op goed onderwijs is in 2021 en 2022 uitgewerkt in het *Ithaka kwaliteitskader* om duidelijk te maken wat er verwacht wordt van de vakmensen in de school, met een *Ithaka Kijkwijzer* voor het pedagogisch-didactisch handelen van leerkrachten in de klas. Scholen kunnen het kader ook nog aanvullen met eigen schoolambities. Vanaf 2022 hebben scholen in elk geval ambities opgesteld voor de taal- en rekenresultaten in hun jaarplan. In 2022 is Ithaka beleid voor burgerschapsonderwijs ontwikkeld, met onze visie op goed vrijeschool burgerschapsonderwijs, inclusief een leerlijn die leerkrachten helpt om van kleuterklas tot klas 6 doelgericht en samenhangend burgerschapsonderwijs te geven. In 2023 is het Ithaka koersplan

2023-2027 opgesteld met vier ambities die duidelijk maken wat wij de komende jaren essentieel vinden om onderwijskwaliteit te garanderen: ontwikkelcultuur, wereldgericht, goed vrijeschoolonderwijs, een vitaal fundament. We verwijzen naar het koersplan voor een definiëring van de ambities en voor een nadere uitwerking in doelen.

Hoe houdt het bestuur zicht op de onderwijskwaliteit?

Het bestuur bewaakt de gewenste onderwijskwaliteit met de jaarlijkse kwaliteitscyclus, waarin onder andere kwaliteitsgesprekken met elke school opgenomen zijn over het onderwijskundig beleid en de onderwijsresultaten, waarin monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen een plek heeft, en waarin bijvoorbeeld ook audits op scholen gepland staan. Elke school krijgt eens in de vier jaar een audit onder leiding van een onafhankelijke externe deskundige. De auditrapportage is voor de school en het bestuur. Zo krijgt het bestuur zicht op de kwaliteit van de onderwijspraktijk en kan de school haar kwaliteitsbeeld spiegelen aan dat van het auditteam. Ook de kwaliteitsgesprekken informeren het bestuur over de onderwijskwaliteit. In de najaarsgesprekken van 2024 was het onderwijsaanbod (indicatoren OPO en OP1 van het inspectiekader) onderwerp van gesprek. Via een zelfevaluatievragenlijst is een beeld opgehaald bij de directeuren over de inhoud en tevredenheid over de kwaliteit van het aanbod. Het bestuur en de adviseur onderwijskwaliteit hebben ook lessen bijgewoond van met name aanbod waarin onze vrije scholen zich onderscheiden van reguliere scholen. Zo zijn lessen in bijvoorbeeld houtbewerking, koorzang, handwerken, schilderen en fluiten bezocht.

Behalve audits en kwaliteitsgesprekken geven ook de tevredenheidsonderzoeken (april 2024) onder ouders, medewerkers en leerlingen een beeld van de onderwijskwaliteit op de scholen. De gemiddelde tevredenheid van leerlingen varieert van 7,2 op de school met het laagste cijfer tot 8,0 op de school met het hoogste cijfer tegen een landelijk gemiddelde van 8,0. Over het algemeen zien we dat de tevredenheid van ouders varieert van een 7,3 tot een 8,1 tegen een landelijk gemiddelde van 7,9. De medewerkerstevredenheid varieert van 7,1 op de school met het laagste gemiddelde cijfer tot 8,1 op de scholen met het hoogste gemiddelde cijfer. Een landelijk gemiddelde ontbreekt voor medewerkerstevredenheid.

Op welke manier werkt het bestuur aan de onderwijskwaliteit?

Doelen en resultaten

Voor onze onderwijskwaliteit blijft het belangrijk dat de wettelijke basiskwaliteit en de vrijeschool aspiraties in balans zijn en elkaar versterken. In het Ithaka koersplan 2023-2027 is goed vrijeschoolonderwijs dan ook één van de vier ambities die we willen bereiken. Vanuit het koersplan is er per schooljaar een Ithaka jaarplan dat twee keer per jaar geëvalueerd wordt. Mooie resultaten zijn het burgerschapsonderwijs waarover met regelmaat in het Directeuren Overleg uitgewisseld wordt en de netwerken taal en rekenen die het tweede jaar zijn ingegaan op de Ithaka Academie.

Alle scholen hebben in 2023 een schoolplan 2023-2027 opgesteld met doelen waar zij aan willen werken. De doelen zijn afgeleid van de ambities uit het Ithaka koersplan en sluiten aan bij de schoolontwikkeling.

Het koersplan en de schoolplannen helpen ons om doelgericht de kwaliteit van ons onderwijs te waarborgen.

Sociale veiligheid

In 2023 is een Ithaka veiligheidsplan opgesteld, dat scholen handvatten geeft om te zorgen voor (sociale) veiligheid en tegelijkertijd ruimte biedt om het plan schoolspecifiek te maken. Aanleiding voor dit plan waren de vele losse beleidsdocumenten, die nu in dit ene plan samengebracht zijn. Het gaf ons de kans om onze visie op veiligheid te geven. De Ithaka scholen willen een gemeenschap zijn

waar leerlingen, medewerkers en ouders zich veilig voelen. Je veilig voelen betekent geborgenheid ervaren: je voelt je thuis, je hoort erbij, je bent welkom. Met elkaar willen wij zorgen dat leerlingen zich vanuit geborgenheid kunnen ontplooiën om hun eigen levensloop vorm te geven en om de samenleving met nieuwe krachten te verrijken. We laten ons daarbij leiden door de vraag: is wat ik wens wenselijk voor mijzelf, de ander en de wereld om mij heen? Immers, veiligheid kan alleen ontstaan als we in ons bestaan rekening houden met de ander en de wereld. Wat we willen, is dat onze leerlingen ontdekken dat hun vrijheid begrensd is. Wat we hopen, is dat leerlingen dan de vraag horen klinken wat de ontmoeting met de ander van hén vraagt. Waar het om gaat, is dat we leerlingen én elkaar uitdagen en ondersteunen om met die vraag te leven: welke verlangens gaan helpen bij goed leven en goed samenleven? (Biesta, 2022).

Een belangrijk uitgangspunt op vrijescholen is dat de leerkracht voor meerdere jaren verbonden is aan een klas. Langer dan een jaar verbonden blijven aan een klas biedt een kans om pedagogische relaties te versterken en te verdiepen, wat leerlingen weer kan helpen zich veilig te voelen. Met het toenemende lerarentekort en onvoldoende invallers bij ziekte, is een vaste leerkracht voor een lange periode niet altijd mogelijk. Wisselingen in leerkrachten kunnen nadelig zijn voor de emotionele veiligheid van (jonge) leerlingen (Wij-leren, 2024) en voor leerprestaties (NRO Kennisrotonde, 2024). Op de vrijeschool worden ook veel lessen klassikaal gegeven om een klimaat van saamhorigheid te voeden en te bouwen aan een hechte groep. Als volwassenen het goede voorbeeld geven, 'nabootsingswaardig' zijn, dat vinden we dat belangrijk. In onze blik, gebaren, toon, taal en handelen.

In het Kwaliteitskader Ithaka hebben we onze visie omgezet in concrete indicatoren die duidelijk maken wanneer wij tevreden zijn over ons onderwijs. Ook voor het thema veiligheid zijn indicatoren opgenomen. Voor verdere informatie verwijzen we naar ons Ithaka veiligheidsplan, dat desgewenst opgevraagd kan worden.

Jaarlijks monitoren we de veiligheidsbeleving van onze leerlingen. Aanvankelijk deden we dat met de WMK monitor. In 2024 is overgestapt naar Vensters. Eén school gebruikt KiVa. Naast de jaarlijkse monitor gebruiken we ook andere bronnen om inzicht te krijgen in de veiligheidsbeleving, zoals signalen die afgegeven worden in de klas, in groeps- of leerlingbesprekingen, in de MR, in oudercontacten of in gesprekken met leerlingen. Op alle scholen was de veiligheidsbeleving in 2024 voldoende.

Samen-werken

Hoe wij met elkaar willen samenwerken en leidinggeven ten behoeve van goed vrijeschoolonderwijs, hebben we in 2022 uitgedacht in de Ithaka [besturingsfilosofie](#). Samen-werken als een spreekuuzworm, is ons motto. Zoals een vlucht spreekuuzen met elkaar koers zet op bestemmingen en samenwerkt om met alle krachten die van buitenaf inwerken goed om te gaan, zo zien wij ons streven in de manier van sturen en samenwerken. De onzichtbare afstemming en verbondenheid en voldoende ruimte om te zien en te bewegen maakt de zwerm wendbaar en bewegelijk als één lichaam. Het leiderschap waar wij voor staan vindt plaats in processen van interactie, ontmoeting en betekenisgeving. We kiezen daarbij voor leidinggevende principes: afstemming en gelijkwaardigheid; oprechtheid en verbinding; aandachtige aanwezigheid; eigenheid en gezamenlijkheid; ruimte en ordening.

Onderwijsresultaten

In 2024 maakten 350 leerlingen van onze Ithaka scholen de IEP Eindtoets. In 2022 was het driejaarsgemiddelde voor het eerst sinds twee jaar voldoende voor alle scholen. Dat hielden we vast in 2023. Ook in 2024 hebben alle scholen voldoende resultaten voor het driejaarsgemiddelde. Echter, in 2023 constateerden we al dat de resultaten op sommige scholen risicovol waren. Met name

rekenen kon beter. In 2023 is gestart met een Ithaka netwerk rekenen. Rekenspecialisten (in opleiding) verdiepen zich onder leiding van een rekenexpert van de BVS in goed rekenonderwijs om op hun eigen school het rekenonderwijs verder te kunnen brengen. Ook op de Ithaka werkplaats onderwijsonderzoek stond schooljaar 2023-2024 rekenen centraal en heeft onderzoek geresulteerd in handvatten voor leerkrachten om goed vrijeschoolrekenonderwijs te kunnen geven. Desondanks zien we in 2024 dat 4 scholen de signaleringswaarde 2F/1S niet gehaald hebben, vooral door onvoldoende leerlingen die het 1S rekenniveau halen maar op meerdere scholen ook onvoldoende leerlingen die het 2F niveau voor taalverzorging halen en op sommige scholen onvoldoende leerlingen op het 2F leesniveau. Voor wat betreft rekenen zien we ook op scholen, waar interventies gedaan zijn ten behoeve van beter rekenonderwijs, de rekenresultaten duidelijk verbeteren. De onderwijsresultaten van de scholen zijn te vinden op www.scholenopdekaart.nl.

Een opmerking over het lerarentekort is hier op zijn plaats. Door het lerarentekort komt het vaker voor dat lessen uitvallen of dat een klas niet eenzelfde leerkracht heeft voor een aantal jaren. Onderzoek wijst uit dat wisselingen in leerkrachten kan betekenen dat leerprestaties lager uitvallen (NRO Kennisrotonde, 2024).

Hoe legt het bestuur verantwoording af over de onderwijskwaliteit?

Het bestuur legt intern verantwoording af aan de RvT en de GMR, onder andere door documenten als het jaarverslag, jaarplannen, bestuursverslag, evaluaties én in dialoog over het onderwijs. Extern legt het bestuur verantwoording af aan de Inspectie van het Onderwijs.

Inspectie

In 2022 heeft de Inspectie van het Onderwijs de kwaliteit van besturing, kwaliteitszorg en ambitie van Ithaka als voldoende beoordeeld. De bestuursrapportage is [hier](#) te vinden. Bij de verificatieonderzoeken op de scholen constateerde de Inspectie dat de basiskwaliteit op de Rudolf Steinerschool Haarlem, locatie Duitslandlaan, onvoldoende was. De school heeft daarna hard gewerkt aan verbeteringen en in september 2024 beoordeelden de inspecteurs de onderwijskwaliteit als voldoende.

2.1.2 Toekomstige onderwijsontwikkelingen

In de externe kwaliteitszorg vanuit het ministerie en de Inspectie merken we een focus op de basisvaardigheden (taal, rekenen en burgerschap), een verscherping van het toezicht en een nadruk op onderwijs dat effectief moet zijn en daarom wetenschappelijk bewezen effectieve methodieken zou moeten inzetten (waarbij effectief synoniem is voor hoge toetsresultaten taal en rekenen). In de media is ook veel aandacht voor de zogenaamde basisvaardigheden. In onze tijd is ook veel aandacht voor de hersenen in relatie tot leren en minder voor de opvoedkundige aspecten van het onderwijs. Tenslotte kenmerkt onze tijd zich door de snelle digitalisering. Deze ontwikkelingen brengen ons bij de vraag hoe wij koers kunnen houden in deze turbulente en veeleisende omgeving? We willen zicht houden op onze opdracht, zoals wij die in onze visie op goed onderwijs en het Ithaka koersplan hebben beschreven, en werken vanuit de principes van de vrijeschoolpedagogiek in plaats van (overheids)agenda's. Uiteraard willen we onze leerlingen zo toerusten dat zij taal- en rekenvaardig van school gaan, dat is een deel van onze grotere opdracht om kinderen in en door onze onderwijspraktijken uit te nodigen om als vrij mens de wereld in te stappen. Dus zullen we ons bij huidige en toekomstige ontwikkelingen de vraag blijven stellen: waar staan wij te midden van deze dynamiek? Wat roept ons om te doen?

2.1.3 Passend onderwijs

De scholen van Ithaka zijn geografisch verspreid over meerdere gemeenten en daarmee ook aangesloten bij meerdere samenwerkingsverbanden. We hebben te maken met acht samenwerkingsverbanden.

School	Samenwerkingsverband
Parcival - Hoorn	De Westfriese Knoop
De Toermalijn - Hillegom	PO Duin- en Bollenstreek
Vrijeschool Castricum	PO IJmond
Rudolf Steinerschool Alkmaar	PO Noord Kennemerland
De Sterrenzanger - Oudorp	PO Noord Kennemerland
Adriaan Roland Holtschool - Bergen	PO Noord Kennemerland
Waterlandschool - Purmerend	PO Waterland
Vrije School Zaanstreek - Zaandam	PO Zaanstreek
Vrije School Kennemerland - Haarlem	PO Zuid Kennemerland
Vrije School Kleverpark/Lindeboom	PO Zuid Kennemerland
Rudolf Steinerschool Haarlem (ELL en DLL)	PO Zuid Kennemerland
Vrije School Amersfoort	De Eem

Ieder samenwerkingsverband heeft eigen beleid over passend onderwijs en de middelen die zij daarvoor krijgen van de overheid. We merken grote verschillen tussen samenwerkingsverbanden in hoe zij de scholen helpen om voor elk kind een passend aanbod te verzorgen. Een aantal samenwerkingsverbanden geeft de aangesloten scholen eigen regie over financiële middelen die per leerling aan de scholen worden toegedeeld. Andere samenwerkingsverbanden geven een deel van de financiën aan de school en gebruiken ook een deel om arrangementen te verzorgen voor leerlingen. Scholen kunnen deze arrangementen aanvragen. De meeste samenwerkingsverbanden hebben ook een professionaliseringsaanbod voor leerkrachten, opdat zij onderwijs kunnen verzorgen aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Al deze middelen en activiteiten hebben als doel om leerlingen zo lang mogelijk voor het basisonderwijs in de eigen school te behouden. De middelen worden ingezet om meer begeleiding in kleine groepen te kunnen bieden, bijvoorbeeld door een onderwijsassistent, of om individuele ondersteuning te bieden aan leerlingen, bijvoorbeeld door een remedial teacher. Ook de uren die de intern begeleider maakt om deze zorg te coördineren kunnen met de middelen bekostigd worden, net als de uren van een externe deskundige die op zzp-basis een leerling of leerkracht(enteam) ondersteunt bij specifieke ondersteuningsvragen. In principe kunnen de scholen van Ithaka het inclusief onderwijs onderschrijven. Door de langdurige en intensieve relatie die de vaste klassenleerkracht in het vrijeschoolonderwijs met de leerlingen aangaat (soms wel zes jaar) is het regelmatig goed mogelijk om leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte passend onderwijs te bieden. De middelen van het samenwerkingsverband maken dit mede mogelijk. Bij externaliserend gedrag waarbij de veiligheid van andere leerlingen of de leerkrachten in het geding is en bij bijzondere leerstoornissen, is het in de regel moeilijker om in onze scholen goede ondersteuning te bieden. Mogelijk is dan een doorplaatsing naar S(B)O aan de orde. Dit besluit de school vanzelfsprekend in samenwerking met ouders en gaat altijd gepaard met een toelaatbaarheidsverklaring (TLV), dus steun, van het samenwerkingsverband.

Uitstroom naar SO en SBO						
Schooljaar	Datum	Aantal leerlingen	Naar SO	SO%	Naar SBO	SBO%
2019-2020	1-2-2020	2.554	3	0,12%	13	0,51%
2020-2021	1-2-2021	2.651	3	0,11%	11	0,41%
2021-2022	1-2-2022	2.704	1	0,04%	8	0,30%
2022-2023	1-2-2023	2.796	2	0,07%	5	0,18%
2023-2024	1-2-2024	3.235	1	0,03%	15	0,46%

Ontwikkeling van visie op passend onderwijs

Het bestuur probeert waar mogelijk (met acht samenwerkingsverbanden is dat soms lastig) aan te sluiten bij ALV bijeenkomsten en scholingsbijeenkomsten. Op deze bijeenkomsten wordt gezamenlijk visie ontwikkeld op passend onderwijs en wordt uitgewisseld hoe de diverse besturen omgaan met de uitdagingen die passend onderwijs met zich meebrengen. Dit werkt inspirerend en maakt het eenvoudiger om landelijke trends te blijven volgen. Wanneer de bestuurder niet in staat is deel te nemen aan dergelijke bijeenkomsten is de directeur ter plaatse zoveel als mogelijk de plaatsvervanger. Hierover zijn binnen Ithaka afspraken gemaakt. Participatie in de samenwerkingsverbanden en eigenaarschap op passend onderwijs is erg belangrijk voor Ithaka. Alle leerlingen thuis nabij onderwijs past binnen de algemene visie van Ithaka.

De middelen die beschikbaar zijn voor het passend onderwijs (€ 1.051K in 2024) worden in zijn geheel aan de scholen ter beschikking gesteld. De middelen werden in 2024 onder andere uitgegeven aan:

- Extra personele inzet voor ondersteuning aan individuele leerlingen en kleine groepen leerlingen (remedial teacher, onderwijsassistent, externe voor een gedragsinterventie in een klas);
- Investerings in de interne ondersteuningsstructuur zoals uren voor een intern begeleider of specialist meer- en hoogbegaafdheid;
- Professionalisering (o.a. opleiden coördinator meer- en hoogbegaafdheid, cursus 'wegwijs in gedrag' voor leerkrachten);
- Leermiddelen (o.a. programma's voor remedial teaching als Taalzee, Rekentuin; MB-HB materialen als Cuboro, Raz-Kids vreemde talen, LEGO Spike programmeertool);
- Onderzoeken als een intelligentie-onderzoek.

Samen naar School Michaëlklas Adriaan Roland Holtschool Bergen

Op 3 februari 2020 is op de Adriaan Roland Holtschool in Bergen de 'Samen naar School' (SNS) klas gestart met vier leerlingen. In het najaar 2022 kreeg de klas zijn officiële naam: Michaëlklas. In augustus 2024 telt de klas acht leerlingen. In de klas worden kinderen verwelkomd met verschillende beperkingen en uiteenlopende zorgvragen, door de leerkracht en twee kindbegeleiders van Esdégé Reigersdaal. In totaal staan er twee leerkrachten voor de klas, het betreft een duobaan.

De school werkt vanuit de visie van het vrijeschoolonderwijs. Dat betekent dat het aanbod heel breed is ofwel gericht is op de ontwikkeling van denken-voelen-willen. Zo is er veel aandacht voor bewegen en zingen en naast de bekende schoolse vakken ook voor creatieve vakken zoals schilderen, tekenen, boetsen en bakken.

In de klas werken de leerkrachten met pictogrammen en ondersteunende gebaren, zodat informatie ook visueel wordt ondersteund. Via gericht spel en werk aan tafel werken zij aan de gestelde doelen.

Ook krijgen kinderen extra ondersteuning in de klas, zoals logopedie of fysiotherapie dat door externe medewerkers wordt gegeven. Het onderwijsaanbod is een combinatie van vrijeschoolonderwijs en speciaal onderwijs. Het aanbod van leer- en ontwikkelingsstof en zorg is toegesneden op de behoeften van leerlingen. Voor ontwikkelingsdoelen zijn leerlijnen uitgezet met als doel een zo groot mogelijke ontwikkeling van de redzaamheid op lichamelijk, cognitief en sociaal-emotioneel gebied en de ontwikkeling in praktische zin. De leerkrachten werken ook met een leerlijn integratie (met de andere klassen van de school).

Een aan de school verbonden orthopedagoog ondersteunt het team van de klas. Gedurende het schooljaar worden per kind multidisciplinaire overleggen gehouden. Alle betrokkenen zijn dan aanwezig en zo worden de begeleiding en de doelen op elkaar afgestemd.

Het “samen-gedeelte” van de ‘Samen naar School’ klas geeft het team vorm door de kleuters samen met de kleuters van de andere klassen buiten te laten spelen of mee te laten doen met de viering van een jaarfeest. Oudere kinderen gaan waar het mogelijk is naar de andere klassen, bijvoorbeeld tijdens het buitenspelen, de schrijfles, de weekopening en dergelijke. De daar aangeboden leerstof wordt meegenomen naar de eigen klas waar er op vaste momenten in de week verder aan wordt gewerkt. Omgekeerd komen er kinderen uit andere klassen meedoen in de ‘Samen naar School’ klas, bijvoorbeeld bij de ochtendkring of het vrije spel. Het “samen-gedeelte” is maatwerk en wordt regelmatig met alle betrokkenen geëvalueerd.

2.1.4 Subsidie Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Sinds 1 augustus 2021 hebben alle scholen de beschikking over extra gelden uit het budget Nationaal Programma Onderwijs ontvangen. Met de subsidiegelden van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) hebben de scholen extra aandacht kunnen geven aan de gehele ontwikkeling van de leerlingen, de gemeenschapszin van team-leerlingen-ouders, en het welbevinden en de gezondheid van medewerkers in het kader van de naweeën van corona.

De middelen moesten besteed worden aan interventies uit de menukaart die ministerie van OCW samenstelde. Onze scholen kozen in 2024 de volgende interventies (A (meer onderwijs) en D (ontwikkeling executieve functies) zijn dus niet gekozen):

- Interventie B - effectievere inzet van onderwijs: begeleiding van individuele of groepjes leerlingen, EDI-methodiek;
- Interventie C - sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling: bijvoorbeeld met de KiVa methode, het programma Cultuureducatie met Kwaliteit, de Regenboogtraining, judolessen, volksdansen, faciliteiten op het schoolplein;
- Interventie E - inzet personeel: ten behoeve van individuele begeleiding van leerlingen of begeleiding in groepjes (RT, OA);
- Interventie F - faciliteiten/randvoorwaarden: nieuwe rekenmethode, nieuwe schrijfmethode, opleiden rekencoördinator, teamtraining KiVa, opleiden interne coach voor leerkrachten, professionalisering leerkrachten op handelingsrepertoire voor leerlingen met een begeleidingsbehoefte op rekenen, spelling of (begrijpend) lezen, teamtraining Met Sprongen Vooruit, analyse rekenresultaten door rekenexpert, boeken voor de schoolbibliotheek, iPads.

Iedere MR heeft instemming gegeven met de plannen voor de realisatie van de middelen NPO, zowel de personeelsgeleding als de oudergeleding van de MR.

Met behulp van onder andere de NPO gelden hebben de meeste scholen activiteiten ondernomen om het rekenonderwijs verder te verbeteren, waarbij vaak een koppeling gemaakt is tussen de EDI-methodiek, een nieuwe rekenmethode, het trainen van leerkrachten in Met Sprongen Vooruit, het inzetten van adaptieve oefenprogramma's als Rekentuin en het opleiden (via de Ithaka Academie) en

inzetten van een rekenspecialist. Bij de tussentoetsen van het leerlingvolgsysteem zien we meer voldoende rekenresultaten op deze scholen, maar nog steeds halen te weinig leerlingen het 1S/2F streefniveau voor rekenen.

Tijdens het Directeuren Overleg is in 2021 besloten dat 11% van de NPO gelden worden afgedragen aan Ithaka. Hiervan worden bovenschools alle studiekosten van het leer/werk traject van toekomstige leerkrachten betaald. Daarnaast zouden twee specialisten aangetrokken worden die voor alle scholen beschikbaar zijn voor ondersteuning en extra inzet. Het betreft hierbij de inzet van een rekenspecialist en een specialist digitale geletterdheid. In de praktijk is gebleken dat de scholen de inzet van een rekenspecialist liever zelf wilden regelen in plaats van bovenschools. Daarom is de afdracht aan bovenschools met ingang van januari 2023 teruggebracht van 11% naar 2% zodat de vooraf gereserveerde kosten voor de rekenspecialist terug zijn gebracht naar de scholen. Dit alles met instemming en goedkeuring van de GMR.

De baten en lasten en de verdeling van de lasten over de interventies op de menukaart per school zien er in 2024 als volgt uit. 5,28% van de lasten 2024 is via loonkosten derden besteed (€ 20,7K).

Realisatie NPO 2024										
Verdeling naar interventie op de menukaart										
school	plaats	Baten 24	Lasten 24	A	B	C	D	E	F	Totaal
04NH	Bergen	0	61.780		51.299	5.387			5.094	61.780
06QZ	Hoorn	0	10.709		10.709					10.709
06RD	Zaandam	0	6.699						6.699	6.699
07EX	Amersfoort	0	152.640		122.845	17.537		7.812	4.446	152.640
09DF	Kennemerland	0	12.404		6.494			5.910		12.404
09ZG	Engelandlaan	0	61.423		58.387				3.035	61.422
09ZG	Duitslandlaan	0	26						26	26
24RA	Purmerend	0	1.883						1.883	1.883
24RB	Hillegom	0	11.714		11.714					11.714
31FK	Castricum	0	0							0
31RX	Kleverpark	0	3.532						3.532	3.532
31RX	Lindeboom	0	7.593		4.305				3.288	7.593
09NN	Alkmaar	0	43.947		40.799	3.148				43.947
09NN01	Oudorp	0	17.229		13.354				3.875	17.229
999	Bovenschools	0	0							0
Totaal	Ithaka	0	391.579	0	319.906	26.072	0	13.722	31.878	391.578

De lasten in 2024 zijn onttrokken aan de bestemmingsreserve NPO. Tot uiterlijk 31 juli 2025 is formeel de tijd om de bestemmingsreserve NPO op te maken.

2.2 Personeel & Professionalisering

In deze paragraaf zijn de formatie, het personeelsbestand, het ziekteverzuim, de personeelsontwikkelingen en het strategisch personeelsbeleid nader toegelicht.

2.2.1 Formatie

De personele bezetting is net als in de afgelopen jaren ook in 2024 een constant punt van aandacht geweest. De arbeidsmarkt voor leerkrachten is blijvend krap, er zijn niet genoeg bevoegde leerkrachten om de vacatures in te vullen. Dit geldt ook voor de functies van directeur en intern begeleider, al worden deze minder vaak gevraagd omdat er meestal slechts 1 persoon is op elke school die de betreffende rol vervult. Bij andere functies zoals administratief medewerkers en onderwijsondersteunend personeel in de klas is er over het algemeen voldoende aanbod. Helemaal lastig is het om invallers te vinden bij (onverwachte) uitval van leerkrachten. Het komt helaas voor dat klassen niet altijd opgevangen kunnen worden.

Dankzij de flexibiliteit van de aanwezige leerkrachten en ondersteuners van het team, is het ook in 2024 grotendeels gelukt om het onderwijs te continueren. De directeurs besteden een aanzienlijk deel van hun tijd hieraan.

Als er onbevoegde medewerkers voor de klas staan, zijn dit veelal medewerkers die bezig zijn met hun Pabo-studie of deze voornemens zijn te gaan starten.

De vervangingspool is in stand gehouden. Voorheen werd strikt gewerkt in drie regio's, waarbij de regio rond Alkmaar enkele mensen in de vervangingspool had, doch andere regio's hadden zo goed als niemand. In 2024 is begonnen om de regio's uit te breiden voor de nieuwe poolers met meer scholen in aangrenzende regio's. Dit zal in 2025 worden doorgezet.

Van ZZP'ers wordt voor vervanging zo min mogelijk gebruik gemaakt, zowel om financiële redenen als ook om kwalitatieve redenen.

Aan het eind van 2024 hebben bijna alle ZZP'ers die werkzaam waren bij Ithaka een dienstverband aangeboden gekregen vanwege de actievare handhaving van de regelgeving rond schijnzelfstandigheid.

In 2024 zijn de werkdrukken volledig beschikbaar voor de scholen (minus afdracht 4,3% voor bekostiging ondersteuningsbureau). Iedere school maakt een plan in samenwerking met team en MR voor de besteding van de werkdrukken, dit is een doorlopend plan als het geld besteed wordt aan personeel, hetgeen op veel scholen gebeurt.

De regeling Duurzaam Inzetbaarheidsverlof voor medewerkers vanaf 57 jaar, is door 37 medewerkers gebruikt in 2024, zij nemen DI-verlof op. Gemiddeld in 2024 bedroeg de omvang van het duurzame inzetbaarheidsverlof 2,44 fte. Medewerkers die na AOW-leeftijd doorwerken (dit zijn er 7 met een totale wtf van gemiddeld over het jaar van 2,0 fte), kunnen geen gebruik meer maken van deze regeling.

Ithaka is zelf verantwoordelijk voor de kosten van de uitkeringen die medewerkers als zij uit dienst gaan (ziektewet, WIA en WW) kunnen krijgen. In augustus 2022 heeft het Participatiefonds de regelgeving rond WW gewijzigd. Voor iedere medewerker die vanaf dat moment in de WW komt, wordt de rekening voor 50% bij de werkgever neergelegd op een enkele (niet vaak voorkomende) uitzondering na. Ithaka heeft eind 2024 drie oud-medewerkers die een WW (of vervolg op WW-uitkering/ziekteaanvulling) ontvangen waarvan 50% van de kosten voor rekening van Ithaka komen. Dit zijn alle drie medewerkers die ziek uit dienst zijn gegaan en die recht hebben (via WW) op een aanvulling tot 100% van hun ziekteuitkering.

Bij een (aankomend) ontslag wordt gekeken op welke wijze de medewerker begeleid kan worden naar nieuw werk, dan wel wordt er op andere wijze gekeken hoe uitkeringskosten zo minimaal mogelijk gehouden kunnen worden.

2.2.2 Personeelsbestand

Het personeelsbestand bestond eind 2024 uit 368 medewerkers (inclusief vervangers) (234,7 fte). De man-vrouw verdeling is t.o.v. 2023 gelijk gebleven en is 86% vrouwen en 14% mannen (2022: 87% en 13%). Er werken met name vrouwen bij Ithaka. De feminisering van het primair onderwijs is duidelijk zichtbaar bij Ithaka.

De Gewogen Gemiddelde Leeftijd (GGL) van de medewerkers van Ithaka is hoger dan gemiddeld in Nederland. De oorzaak van de hogere gemiddelde leeftijd bij vrijescholen t.o.v. het reguliere onderwijs is de hogere leeftijd van onze instroom. Relatief weinig nieuwe leerkrachten komen direct

van de Vrijeschool Pabo. Een grote groep nieuwe leerkrachten heeft eerst in het reguliere onderwijs gewerkt en bedenkt gemiddeld tussen de 35 en 55 jaar dat zij liever in het vrijeschoolonderwijs willen werken. Dit heeft een verhogend effect op de GGL. Aangezien de financiering sinds enkele jaren gebaseerd is op de gemiddelde gewogen leeftijd van leerkrachten in heel Nederland, is dit nadelig voor de inkomsten van Ithaka.

Leeftijdscategorie	Aantal personen	%
20 tot 25 jaar	11	3%
25 tot 35 jaar	52	14%
35 tot 45 jaar	99	27%
45 tot 55 jaar	102	28%
55 tot 65 jaar	81	22%
65 jaar en ouder	23	6%
Totaal	368	

Er zijn veel medewerkers die in deeltijd werken bij Ithaka. 10% van de medewerkers werkt voltijds, en 90% werkt parttime. De gemiddelde aanstelling van een medewerker eind 2024 is 0,6377.

Onderverdeling categorieën personeel:

FTE	OP (onderwijzend personeel)	OOP (onderwijs ondersteunend personeel)	Directie
Aantal	254	95	19
Fte	172,3	47,5	14,9

2.2.3 Verzuim

In 2024 is het verzuim helaas flink toegenomen. Het aantal langdurig verzuimers is weer gestegen. Hier is de trend zichtbaar dat naast fysieke klachten veelal de draagkracht van medewerkers te laag is om om te kunnen gaan met tegenslagen. Ook zijn er een paar medewerkers aan het eind van hun loopbaan die het werk niet meer trekken en niet meer inzetbaar zijn totdat zij met AOW kunnen gaan.

In 2024 zijn 4 mensen ziek uit dienst gegaan en is voor 5 medewerkers de WIA-keuring aangevraagd.

Het verzuimpercentage over 2024 is 9,37% t.o.v. 7,67% in 2023. De verzuimfrequentie over 2024 is 2,03 t.o.v. 1,61 in 2023.

Dit is zeer hoog en verontrustend, immers door het uitvallen van medewerkers wordt weer meer gevraagd van de zittende collegae, hetgeen een negatieve spiraal teweegbrengt.

Ook volgend jaar zal het verzuim en de reductie hiervan een aandachtspunt blijven. De bedrijfsarts die is begonnen in februari 2023, zal in 2025 met pensioen gaan. Opnieuw zal dan overwogen worden welke verzuimbegeleiding het beste werkt.

2.2.4 Personeelsontwikkelingen

Dit jaar is de arbeidsmarkt krap gebleven. Er zijn te weinig leerkrachten om de vacatures te kunnen bezetten.

Het in 2021 ingezette werk & leertraject is succesvol, via dit traject zijn mensen opgeleid tot leerkracht. Helaas is dit traject van 4 jaar waarbij mensen starten als ondersteuner niet meer betaalbaar. Nog een enkele medewerker volgt dit traject, maar er zal geen nieuwe instroom meer in zijn.

Wel is er in 2024 ingezet op zij instromers, zij gaan als startende leerkracht na enkele maanden te hebben meegelopen zelfstandig voor de klas. Dit is een pittig traject met de nodige ups en downs.

Bij het ontstaan van vacatures voor intern begeleider is ook ingezet op het zelf opleiden van medewerkers. We streven ernaar dat dit in 2025 tot invulling van vacatures kan leiden.

Het begeleiden en coachen van de startende leerkrachten is van groot belang. Hier is in 2024 wederom goed op ingezet met een aantal bovenschoolse Ithaka coaches. Alle starters zijn begeleid. Er is begonnen voor enkelen met het inzetten van video coaching, zodat de startende leerkrachten zichzelf kunnen terugzien.

Het vinden van invallers blijft een probleem, de vacatures in de formatie hebben voorrang. Deze kunnen met grote moeite worden ingevuld. Dankzij de flexibiliteit van leerkrachten, de inzet van ondersteuners die soms ook voor de klas staan en dankzij de directeuren die steeds opnieuw alles regelen, hebben de scholen continuïteit van onderwijs kunnen realiseren.

In 2024 zijn maatregelen getroffen om ZZP'ers die feitelijk een soort dienstverband hadden, in dienst te gaan nemen per 2025. Dit waren met name muzikanten die de euritmie les begeleiden, als ook een enkele euritmist. Sommige ZZP'ers waren blij met deze stap, anderen gaven aan bij voorkeur ZZP'er te willen blijven, hetgeen in die rol helaas niet mogelijk is.

2.2.5 (Strategisch) Personeelsbeleid

In 2022 is de Ithaka-besturingsfilosofie ontwikkeld. Deze filosofie wordt verbeeld als een spreekuuzwerm, die samen onderweg is naar een doel, waarbij elke spreekuuz zijn invloed heeft op het groepje spreekuuzen om hem/haar heen en binnen de groep zelfstandig zijn/haar rol vervult. Deze filosofie wordt meegenomen in de wijze waarop het personeelsbeleid gevormd en uitgevoerd wordt.

Daarnaast wordt gewerkt aan het beleid waar de organisatie vanuit de strategische doelen, dan wel vanuit de praktijk van alledag, behoefte aan heeft.

Het personeelsbeleid wordt in samenwerking met bestuur, directeuren, HR en GMR ontwikkeld. Directeuren zijn verantwoordelijk voor de implementatie van beleid in de afzonderlijke scholen. Waar nodig wordt externe expertise ingehuurd.

De gebruikelijke werkwijze die gevolgd wordt, is via een werkgroepen structuur. Er zijn enkele vaste werkgroepen als ook kan per te ontwikkelen beleidsonderwerp een werkgroep worden ingericht die met elkaar beleid ontwikkelt. De werkgroep bestaat uit een samenstelling van functies die relevant zijn voor het onderwerp. Hierin kunnen directeuren, IB-ers, leerkrachten en stafmedewerkers (medewerker kwaliteit, HR, algemeen beleid) plaatsnemen. De bestuurder stimuleert het gesprek, inspireert door het stellen van kritische vragen en het geven van meningen. Er is in het algemeen geen 'top-down' werkwijze. De bestuurder stelt het beleid aan het einde van het ontwikkelproces vast. Vanzelfsprekend worden instemming of adviesorganen betrokken wanneer dit wettelijk geregeld is.

Het personeelsbeleid wordt aangepast op het moment dat er signalen komen dat het niet meer passend is vanwege ontwikkelingen in de praktijk of in de regelgeving.

2.2.6 Banenafpraak

Er zijn geen medewerkers in dienst bij Ithaka via de banenafpraak. Ithaka staat hiervoor open maar er reageren geen mensen uit deze doelgroep op de vacatures. Gegeven de kleinschaligheid van iedere school en het beperkte budget is het van belang dat iemand de werkzaamheden die bij een functie horen kan verrichten. Het meest aannemelijk beschikbaar voor iemand die een baan via de banenafpraak zoekt is conciërge of administratie. Dit zijn al kleine banen, dus het opknippen daarvan in delen mocht dat nodig zijn, is niet gewenst, aangezien het werk dan te versnipperd wordt. Deze zaken maken dat Ithaka op dit moment geen invulling geeft aan de banenafpraak.

2.3 Huisvesting

2.3.1 Algemeen

Net als afgelopen jaren heeft Sineth op basis van het eerder gemaakte MJOP voor alle scholen het onderhoud geregeld. In samenspraak met de bestuurder wordt voorafgaand aan het jaar een jaarplan opgesteld waarbij gekeken wordt welke scholen in dat jaar voor bepaalde werkzaamheden in aanmerking komen. Hierbij wordt het beschikbare jaarbudget van ongeveer een half miljoen zo goed mogelijk verdeeld over de verschillende scholen. Daken en goten reinigen en zandbakzand verversen komt op alle scholen jaarlijks voor. De grotere werkzaamheden worden gebaseerd op het MJOP en daarover is nauw overleg met de betrokken directeur. In 2024 is het buitenschilderwerk gedaan van de Sterrenzanger, de Adriaan Roland Holtschool en de Parcivalschool. Binnenschilderwerk heeft plaatsgevonden op de Rudolf Steinerschool Haarlem en op de Vrije School Kennemerland is er nieuw marmoleum gekomen op alle vloeren. Bij scholen die binnen vijf jaar op de planning staan voor (ver)nieuwbouw proberen we alleen nog het echt noodzakelijke onderhoud te doen. Dat gaat bv. om de Rudolf Steinerschool Alkmaar, De Kleverparkschool, de Vrije School Zaanstreek en de Toermalijn in Hillegom. (Adviseurs van) ICS heeft voor een aantal van deze scholen onderzoek gedaan, in samenspraak met een groot deel van het team, naar wat mogelijk is in het kader van renovatie of nieuwbouw. Met de verschillende gemeentes is hierover veel afstemming geweest. Omdat in de loop van 2024 duidelijk werd dat een aantal grote projecten echt konden gaan aanvangen, zijn we op zoek gegaan naar een architect met een compleet technisch ontwerpteam. Hiertoe hebben we met behulp van ICS een Europese niet-openbare aanbestedingsprocedure gevolgd voor een Total Engineer-Raamovereenkomst. De aanbestedingsprocedure is begin 2025 afgerond en daarbij is RAU architecten uit Amsterdam de partij die de meest gunstige prijs-kwaliteit aanbieding heeft gedaan. Met hen zullen we de komende jaren de verschillende projecten verder gaan uitwerken.

2.3.2 Individuele scholen

Waterlandschool Purmerend

In het vorige jaarverslag is melding gemaakt van het rapport van Draaijer. De gemeente is tegelijk begonnen, met behulp van ICS, met het maken van een nieuw IHP. Het oude IHP bleek op verschillende onderdelen niet te voldoen. In heel 2024 is hierover veel afstemming geweest met alle plaatselijke schoolbesturen en begin 2025 zal dit nieuwe IHP definitief door de raad worden vastgesteld. De school staat in deze plannen genoemd voor complete nieuwbouw voor 250 leerlingen, waarbij deze nieuwe school in het laatste kwartaal van 2028 zou moeten worden

opgeleverd. Er is dus geen vervolg gegeven aan het rapport van Draaijer omdat de bestaande locatie van de school op een klein woonerf niet geschikt is voor complete nieuwbouw. Het vinden van de juiste locatie om de nieuwe school te kunnen bouwen zal de komende periode de belangrijkste opgave zijn. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit in de Purmer Zuid-Zuid zal zijn.

Vrije School Kleverpark Haarlem

De gemeente heeft toestemming gegeven voor een complete vernieuwbouw van ons gebouw. Begin 2025 is er hiervoor een beschikking afgegeven van € 7,3 miljoen. We zijn van plan het latere aangebouwde kantoordeel aan de achterkant te slopen om zo het oude gebouw in ere te kunnen herstellen én om het gewenste programma van eisen van de school én het ondersteuningsbureau in kwijt te kunnen. RAU architecten gaat dit nu oppakken en als alles volgens wens verloopt zou de aannemer in schooljaar 2026-2027 aan de slag kunnen. De school en het ondersteuningsbureau zullen dan gedurende dat schooljaar elders gehuisvest moeten worden.

Vrije School De Lindeboom Haarlem

Voor de nieuwbouw van deze school op de Korte Verspronckweg heeft de gemeente ook begin 2025 een beschikking afgegeven van € 7 miljoen. Binnen dit budget zullen we naast een school voor 250 leerlingen ook een eigen gymzaal bouwen. De bestaande tijdelijke huisvesting van de school bevindt zich in zeer slechte staat en met afdeling vastgoed is hier regelmatig overleg over. Iedereen is ervan doordrongen dat de nieuwe school zo snel mogelijk gebouwd moet gaan worden. We zijn hierbij echter afhankelijk van de totale ontwikkeling met o.a. woningen van het gebied Korte Verspronckweg. Dat zijn helaas trajecten met veel verschillende partijen en belangen die veel tijd kosten.

De Toermalijn Hillegom

Na de nieuwbouw van een andere school de Giraf zijn wij aan de beurt voor complete nieuwbouw op de bestaande locatie. De planning is dat eind 2026 de Giraf opgeleverd gaan worden. Daarom moeten wij nu al met de voorbereidende werkzaamheden gaan beginnen. In 2024 is een voorschot krediet aangevraagd van € 100.000 bij de gemeente en zijn er verschillende overleggen met de wethouder geweest. Helaas wil de gemeente op dezelfde plek ook woningen bouwen en zou de school dan in de plint van dat gebouw mogen komen. Dat is in vele opzichten geen wenselijk scenario voor ons. Het zal daarnaast ook voor de nodige vertraging gaan zorgen. De gesprekken hierover met het ambtelijk apparaat en de wethouder gaan onverminderd door.

Rudolf Steinerschool Alkmaar

De gemeente heeft een beschikking afgegeven voor vernieuwbouw van de school in schooljaar 2026-2027. Helaas baseren ze hun beschikking op 212 leerlingen waardoor het bedrag van € 4,3 miljoen relatief gezien (te) laag is. Er zitten meer vierkante meters in het gebouw dan waar we genormeerd bij 212 leerlingen recht op hebben. We moeten wel het hele gebouw weer voor de komende 40 jaar geschikt maken. Er is een goede afstemming met de Vlinderboom die met hun peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang ook een plek zullen krijgen in het gebouw. De architect gaat dit traject nu oppakken om samen met de school tot een voorlopig ontwerp te komen. Tijdens de vernieuwbouw zal van tijdelijke huisvesting gebruik worden gemaakt.

Vrije School Zaanstreek

Duidelijk is geworden dat we (ver)nieuwbouw gaan krijgen op de bestaande locatie van de school voor 250 leerlingen. De gemeente heeft al een concept berekening gemaakt en daar komt € 6,3

miljoen uit. Maar voordat we echt aan de slag kunnen zullen eerst twee andere scholen gebouwd gaan worden. We zitten dus nog even in de wachtkamer.

Adriaan Roland Holtschool Bergen

Na de herfstvakantie is er op het schoolterrein een prachtig nieuw houtbewerkingslokaal opgeleverd. Deze bouw is begeleid door Sineth. Vooralsnog hebben we als stichting hiervoor zelf alle kosten moeten dragen, maar we zijn met de gemeente in gesprek om te kijken of zij alsnog een deel van deze kosten op zich willen nemen.

Vrijeschool Castricum

In Castricum is het onderzoek naar een nieuwe locatie voor de school helaas vertraagd. Het gebouw is niet ons juridisch eigendom maar in bruikleen gegeven door de gemeente. Er gaat op initiatief van de gemeente in 2025 een onderzoek plaatsvinden naar drie locaties, waaronder de huidige locatie, voor nieuwbouw van de school.

2.4 Informatiebeveiliging en privacy & ICT

2.4.1 Informatiebeveiliging en privacy

In 2024 is een aantal maatregelen/verbeteringen doorgevoerd:

- Sinds oktober is een Multi-Factor Authenticatie (MFA), oftewel tweestapsverificatie, verplicht voor alle gebruikers;
- Het aantal scholen dat beveiligd print via Azure ID is uitgebreid. Hierdoor wordt het risico op datalekken verlaagd;
- Daarnaast wordt er continu gemonitord of werk- en privémail gescheiden gebruikt worden, medewerkers krijgen een bericht wanneer:
  - Er vanuit een privéaccount naar een werkaccount wordt gemaild en vice versa;
  - Mails automatisch doorgestuurd worden van werk naar privé of vice versa.

Er zijn in 2024 geen beveiligingsincidenten of datalekken geweest.

2.4.2 ICT

In de zomer van 2024 is de Vrije School Amersfoort verhuisd naar de Microsoft omgeving van Ithaka. In diezelfde periode is er een splitsing geweest in ParnasSys tussen Vrije School Kleverpark en Vrije School De Lindeboom. Waar voorheen alle data gekoppeld stond aan Vrije School Kleverpark, hebben beide scholen nu hun eigen data in beheer. De koppeling is ontstaan doordat Vrije School Kleverpark en Vrije School De Lindeboom een BRIN-nummer delen.

3. Toelichting op de financiële gegevens 2024

In dit hoofdstuk worden eerst de financiële kengetallen toegelicht. Daarna wordt de balans weergegeven en per post toegelicht, datzelfde geldt voor de staat van baten en lasten. Vervolgens is de continuïteitsparagraaf opgenomen en tenslotte is het jaarverslag van de RvT toegevoegd.

3.1 Financiële kengetallen

De ondergaande kengetallen weerspiegelen de (gezonde) financiële positie van Ithaka. Onder de tabel is een toelichting per kengetal opgenomen.

Kengetal	Definitie	Realisatie 2023*	Realisatie 2024	Signaleringsgrens
solvabiliteit 2	(eigen vermogen + voorzieningen)/totaal passiva	55,39%	55,95%	<30%
current ratio	vlottende activa/kort vreemd vermogen	1,55	1,48	<0,50**
rentabiliteit	resultaat/totaal baten	0,69%	-0,55%	-
weerstandsvermogen	eigen vermogen/totaal baten	13,57%	17,04%	<5%
ratio eigen vermogen***	feitelijk publiek EV/normatief EV	0,64	0,79	>1
*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening)				
**miv 2024, daarvoor 0,75				
*** volgens definitie Inspectie van het Onderwijs mbv rekenhulp signaleringswaarde				
normatief EV (in €)	berekening rekenhulp signaleringswaarde Inspectie	4.271.369	4.513.817	
		Realisatie 2023*	Realisatie 2024	
Aanvullende kengetallen				
	personeelslasten/totaal lasten	83,99%	86,41%	
	materiele lasten/totaal lasten	16,01%	13,59%	
	algemene reserve/totaal baten	6,73%	11,41%	
	voorzieningen/totaal baten	5,75%	1,40%	
	rijksbijdragen/totaal baten	95,40%	95,49%	
	overheidsbijdragen/totaal baten	0,22%	0,43%	
	personeelslasten/rijksbijdragen	87,41%	91,04%	
*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening)				

Solvabiliteit 2

Dit kengetal geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen en de voorzieningen ten opzichte van het totale vermogen. Een solvabiliteit van groter of gelijk aan 30% wordt als goed aangemerkt. Een solvabiliteitsratio van 55,95% is ruim boven de signaleringsgrens.

Current ratio

Dit kengetal geeft aan in welke mate Ithaka in staat is om op korte termijn haar kortlopende schulden te betalen. De signaleringsgrens van het Ministerie is dat deze waarde boven de 0,50 moet liggen (dit is de grens die geldt voor grootste instellingen, voor Ithaka van toepassing vanaf 2024). Met een current ratio van 1,48 is het totaal van de vorderingen en liquide middelen voldoende om de kortlopende schulden te kunnen voldoen.

Rentabiliteit

Dit kengetal geeft aan in hoeverre de inkomsten en uitgaven van Ithaka met elkaar in evenwicht zijn. Een rentabiliteit van -0,55% is niet zorgelijk.

Weerstandsvermogen

Dit kengetal geeft aan in hoeverre de continuïteit van de organisatie bij een onvoorziene gebeurtenis gewaarborgd is. Of, anders gezegd de financiële veerkracht en continuïteit na het optreden van een

normaal bedrijfsrisico. Een percentage van boven de 5% wordt gezien als voldoende buffer. Met 17,04% valt Ithaka ruim boven de signaleringsgrens.

Ratio Eigen vermogen

Dit kengetal geeft aan of er bovenmatig eigen vermogen in de organisatie aanwezig is. Een ratio van boven de 1 duidt hierop. Met een ratio van 0,79 is dit voor Ithaka niet het geval.

Aanvullende kengetallen

De totale lasten kunnen worden onderverdeeld in personele en materiele lasten. De personele lasten maken 86,41% uit van de totale lasten, de materiele lasten zijn 13,59% van de totale lasten.

De overige aanvullende kengetallen zijn opgenomen voor benchmarkdoeleinden.

3.2 Balans

De balans over 2024 (met vergelijkende cijfers voor 2023, overal opgenomen inclusief VSA) ziet er als volgt uit. Onder de tabel is een toelichting per post opgenomen.

	Realisatie 2024	Realisatie 2023*
Balans		
activa		
materiele vaste activa	3.101.290	2.839.270
Totaal vaste activa	3.101.290	2.839.270
vorderingen	241.700	246.900
liquide middelen	5.132.370	5.588.540
Totaal vlottende activa	5.374.070	5.835.440
Totaal activa	8.475.360	8.674.710
passiva		
eigen vermogen	4.383.020	3.374.610
<i>waarvan algemene reserve</i>	<i>2.935.185</i>	<i>1.673.796</i>
<i>waarvan bestemmingsreserve publiek</i>	<i>621.245</i>	<i>1.068.924</i>
<i>waarvan bestemmingsreserve privaat</i>	<i>826.590</i>	<i>631.890</i>
voorzieningen	358.900	1.430.080
langlopende schulden	96.000	102.000
kortlopende schulden	3.637.440	3.768.020
Totaal passiva	8.475.360	8.674.710

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

Materiële vaste activa

De mutaties in de materiele vaste activa bestaan uit afschrijvingen op activa, investeringen en eventueel desinvesteringen. De materiele vaste activa bestaan uit gebouwen en terreinen (36%), inventaris en apparatuur (55%) en leermiddelen (9%).

De begrote investeringen zijn in 2024 voor 179% gerealiseerd, zie de ondergaande tabel. Onder de tabel is een toelichting op de begroting en realisatie van de investeringen opgenomen.

Omschrijving	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil	%
gebouwen en terreinen	62.000	375.160	313.160	605%
inventaris en apparatuur	238.213	203.840	-34.373	86%
leermiddelen	62.950	70.900	7.950	113%
Totaal investeringen	363.163	649.900	286.737	179%

De investering voor gebouwen in 2024 is fors hoger dan begroot door de in 2024 doorgevoerde stelselwijziging groot onderhoud. Met ingang van 1 januari 2024 wordt voor het groot onderhoud geen voorziening meer opgenomen, maar worden de investeringen geactiveerd en afgeschreven. Deze stelselwijziging was niet in de begroting opgenomen.

De begrote investeringen voor inventaris en apparatuur (inclusief ICT) zijn voor 86% gerealiseerd. Voor leermiddelen is € 8K meer geïnvesteerd dan begroot in 2024.

De boekwaarde van de materiele vaste activa is ultimo 2024 € 262K hoger dan vorig boekjaar. De boekwaarde ultimo 2023 was € 2.839K. De investeringen in 2024 zijn € 650K, de afschrijvingen in 2024 zijn € 388K. Hiermee komt de boekwaarde ultimo 2024 op € 3.101K.

Vorderingen

De vorderingen zijn per ultimo 2024 € 242K en betreffen debiteuren voor € 25K, nog te ontvangen toegezegde groeigelden voor VSA in 2024 (€ 35K, beschikkingen ten onrechte ingetrokken in augustus 2024), € 78K overige vorderingen (voornamelijk Vervangingsfonds) en overlopende activa voor € 104K (voornamelijk afrekeningen 2024 van Engie, ontvangen rente van de Rabobank en wazo-uitkeringen van het UWV). De lening aan Stichting Kinderopvang Ithaka van € 25K is in 2024 afgelost.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn per ultimo 2024 € 5.132K. De mutatie liquide middelen in 2024 is € -456K. Het onderstaande kasstroomoverzicht geeft een toelichting op de mutaties.

	2024	2023*
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Resultaat voor financiële baten en lasten	-154.340	177.680
Aanpassingen voor:		
afschrijvingen	387.880	343.900
mutaties voorzieningen	-1.071.180	178.340
correctie eigen vermogen ivm stelselwijziging groot onderhoud	1.150.320	0
Mutaties werkkapitaal		
vorderingen	5.200	52.560
kortlopende schulden	-130.580	563.620
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	187.300	1.316.100
ontvangen interest	22.710	4.100
betaalde interest	-10.280	-11.170
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	199.730	1.309.030
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
(des)investerings materiële vaste activa	-649.900	-443.820
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-649.900	-443.820
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
aflossing langlopende schulden	-6.000	-25.260
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-6.000	-25.260
Mutatie liquide middelen	-456.170	839.950
beginstand liquide middelen	5.588.540	4.748.590
mutatie liquide middelen	-456.170	839.950
Eindstand liquide middelen	5.132.370	5.588.540
<i>*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening)</i>		

Eigen vermogen

Het eigen vermogen per ultimo 2024 is € 4.383K. De resultaatbestemming in 2024 is € -142K. Voor de specificatie zie onderstaande tabellen.

	Boekwaarde ultimo 2023*	Bestemming resultaat	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	Boekwaarde ultimo 2024
algemene reserve	1.673.796	54.969	1.206.420	2.935.185
bestemmingsreserve publiek	1.068.924	-391.579	-56.100	621.245
bestemmingsreserve privaat	631.890	194.700	0	826.590
Totaal eigen vermogen	3.374.610	-141.910	1.150.320	4.383.020

	Boekwaarde ultimo 2023*	Toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	Boekwaarde ultimo 2024
Algemene reserve	1.673.796	54.969	0	1.728.765
Vrijval voorziening groot onderhoud	0	0	1.150.320	1.150.320
Vrijval bestemmingsreserves bestuursbesluit	0	0	56.100	56.100
Totaal algemene reserve	1.673.796	54.969	1.206.420	2.935.185

	Boekwaarde ultimo 2023*	Toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	Boekwaarde ultimo 2024
Bestemmingsreserve personeel	30.870	0	-30.870	0
Bestemmingsreserve materieel	22.710	0	-22.710	0
Bestemmingsreserve eerste waardering	2.520	0	-2.520	0
bestemmingsreserve NPO	1.012.824	-391.579	0	621.245
Totaal bestemmingsreserve publiek	1.068.924	-391.579	-56.100	621.245

	Boekwaarde ultimo 2023*	Toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	Boekwaarde ultimo 2024
bestemmingsreserve privaat	631.890	194.700	0	826.590
Totaal bestemmingsreserve privaat	631.890	194.700	0	826.590

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

Door de stelselwijziging groot onderhoud valt de voorziening groot onderhoud rechtstreeks vrij ten gunste van de algemene reserve.

De bestemmingsreserves personeel, materieel en eerste waardering zijn bij bestuursbesluit vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve. De bestemmingsreserve NPO neemt af met het bedrag dat in 2024 ten laste van de eerder ontvangen NPO-middelen is uitgegeven (€ 392K). De bestemmingsreserve privaat neemt met € 195K toe op basis van ontvangen huurbedragen van de kinderopvang en het surplus van de ontvangen ouderbijdragen boven de begroting.

Het normatief eigen vermogen (definitie Inspectie van het Onderwijs) is per ultimo 2024 € 4.514K, wat betekent dat er geen sprake is van overmatig eigen vermogen omdat het feitelijk publiek eigen vermogen € 3.556K is (algemene reserve en bestemmingsreserve publiek).

Voorzieningen

De voorzieningen betreffen de voorziening jubilea en de voorziening duurzame inzetbaarheid. Op basis van verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen is er in 2024 € 37K aan de voorziening jubilea toegevoegd, de uitkeringen voor jubilea zijn in 2024 € 14K geweest. Aan de voorziening duurzame inzetbaarheid is in 2024 € 57K gedoteerd, er zijn momenteel 16 personen waarvoor de voorziening wordt aangehouden.

In het kader van de stelselwijziging voor groot onderhoud, verwerkt per 1 januari 2024, is de voorziening groot onderhoud rechtstreeks vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve. Met ingang van 2024 worden de investeringen in groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven.

	Ultimo 2023*	Dotatie	Onttrekking	Ultimo 2024	Kortlopend**	Langlopend
voorziening jubilea	204.380	37.120	-13.800	227.700	20.132	207.568
voorziening duurzame inzetbaarheid	75.380	56.590	-770	131.200	6.022	125.178
voorziening groot onderhoud	1.150.320	0	-1.150.320	0	0	0
Totaal voorzieningen	1.430.080	93.710	-1.164.890	358.900	26.154	332.746
*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA						
**kort = < 1 jaar						

De voorzieningen ultimo 2024 komen hiermee op € 359K, waarvan € 26K naar verwachting in 2025 zal worden besteed en € 333K op een langere termijn.

Langlopende schulden

De langlopende schulden betreft de lening van de Rabobank van Vrije School Amersfoort (€ 96K ultimo 2024). Er wordt € 6K per jaar afgelost.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn per ultimo 2024 € 3.637K. De kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit crediteuren, nog af te dragen loonbelasting en sociale lasten, pensioenafdrachten en nog te betalen vakantiegeld. Ook is er sprake van een schuld aan OCW voor te veel ontvangen bekostiging voor Kleverpark in 2021 (€ 784K). Ultimo 2023 waren de kortlopende schulden € 3.768K.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen en gebeurtenissen na balansdatum

De niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn de volgende (prijsspeil 2024).

Niet uit balans blijvende verplichtingen	Looptijd	Jaarbedrag in € incl BTW
schoonmaakcontracten div bedrijven	contract per school	507.478
energie Engie via Energie voor scholen	1-1-24 t/m 31-12-25	262.811
contract Multifunctionals Veenman	1-3-22 t/m 28-02-26	27.246
kopieercontract enkele scholen Konica Minolta	contract per school	14.341
afvalverwerking Renewi (div scholen)	1-5-2020 t/m 30-04-26	10.594
afvalverwerking GP Groot (div scholen)	contract per school	14.072

Per 1 januari 2024 is Stichting Vrijescholen Ithaka gefuseerd met Vrije School Amersfoort (VSA). Alle vergelijkende cijfers uit 2023 zijn inclusief VSA.

Minder bekostiging augustus-december 2022

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, was dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek ongeveer 93% voor het schooljaar 2022-2023.

Schoolbesturen in het primair onderwijs werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met ongeveer 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 759.350. Dit bedrag is – evenals vorig jaar – niet als vordering op de balans per 31 december 2024 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts ‘een boekhoud-technische correctie [is] aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging’. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties.

Stichting Vrijescholen Ithaka heeft met 221 andere schoolorganisaties, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen naar aanleiding van de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens Stichting Vrijescholen Ithaka waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom heeft Stichting Vrijescholen Ithaka gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 222 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hoger beroepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

3.3 Staat van baten en lasten

Het jaar 2024 is afgesloten met een negatief resultaat van € 142K, dit is € 519K minder negatief dan begroot. Zowel de baten als de lasten zijn hoger dan begroot. De begrote besteding van NPO middelen in 2024 is € 681K (ten laste van de bestemmingsreserve NPO), de werkelijke besteding in 2024 voor NPO is € 392K.

Voor een toelichting op de afwijking tussen het resultaat van 2024 ten opzichte van 2023 (€ 313K lager), zie het einde van deze paragraaf.

	Besteding	Realisatie	Begroting	Vershil R/B
	NPO 2024	2024 (incl NPO)	2024	2024
baten				
rijksbijdragen		24.562.260	24.070.560	491.700
overheidsbijdragen/subsidies overige overheden		109.960	55.500	54.460
overige baten		1.050.109	925.550	124.559
Totaal baten		25.722.329	25.051.610	670.719
lasten				
personeelslasten	355.265	22.360.737	21.881.070	479.667
afschrijvingen	21.282	387.880	364.250	23.630
huisvestingslasten	0	1.408.210	1.606.490	-198.280
overige lasten	15.032	1.719.842	1.842.630	-122.788
Totaal lasten	391.579	25.876.669	25.694.440	182.229
financiële baten en lasten		12.430	-18.300	30.730
Resultaat		-141.910	-661.130	519.220
onttrekking uit NPO bestemmingsreserve			681.200	
Resultaat na onttrekking			20.070	

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen zijn € 492K hoger dan begroot door hogere reguliere bekostiging van € 332K door de herziening van de bekostiging in augustus 2024. Er is € 237K minder ontvangen voor groei ten opzichte van de begroting. De bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders is € 5K hoger dan begroot en de overgangsbekostiging is € 163K hoger dan begroot (begrotingsfout).

Voor de subsidie Ontwikkelkracht is voor twee scholen € 22K aan baten geboekt (conform gemaakte kosten in 2024), welke subsidie niet was begroot.

Voor subsidieregeling verbetering basisvaardigheden is een bate van € 416K ingeboekt (conform gemaakte kosten in 2024), dit is € 47K lager dan de begroting. Voor de ISPO-subsidie (tegemoetkoming opleidingskosten instroom schoolleider PO) is € 20K geboekt (conform gemaakte kosten in 2024), welke subsidie niet was begroot.

Er is subsidie zij-instroom voor 2 personen ontvangen voor € 50K (begroot voor 6 personen/€ 150K).

Voor studieverlof is € 7K begroot, maar niet ontvangen.

Voor de eerste opvang vreemdelingen is € 31K ontvangen (niet begroot).

De doorbetaling vanuit alle samenwerkingsverbanden is in 2024 € 310K hoger dan begroot.

Subsidies overige overheden

De subsidies overige overheden betreffen de gemeentelijke subsidies, deze zijn € 54K hoger dan begroot. Voor huisvesting is € 5K meer van de gemeente Castricum ontvangen voor eerste inrichting ten opzichte van de begroting. De vergoeding van de gemeente Haarlem voor het gebruik van de gymzaal bij Kennemerland is € 3K lager dan begroot, de vergoeding gebruik gymzaal

Lindeboom van € 21K was niet begroot. De bijdrage bewegingsonderwijs van de gemeente Purmerend is conform begroting. De gemeente Hillegom heeft voor 2023 en 2024 een vergoeding voor sportfondsen huur betaald (€ 19K), welke niet was begroot. De klokuurvergoeding van de gemeente Alkmaar voor RS Alkmaar is in 2024 ook voor het jaar 2023 ontvangen, waardoor in totaal € 13K meer is ontvangen dan begroot. Tenslotte is een subsidie RAKU (€ 750) van de gemeente Zaanstad ontvangen, welke niet was begroot.

Overige baten

De overige baten zijn € 125K hoger dan begroot door € 21K hogere verhuurbaten ten opzichte van de begroting.

De detacheringsbaten zijn € 29K hoger dan begroot door gerealiseerde baten in verband met de detachering van een medewerker van de AR Holstschool aan het Samenwerkingsverband Noord Kennemerland van € 30K, welke niet waren begroot. De detacheringsbaten bij De Toermalijn voor Kinderopvang Ithaka zijn € 1K lager dan begroot.

De ouderbijdragen/scheningen zijn € 6K hoger dan begroot.

De overige baten zijn per saldo € 69K hoger dan begroot door sponsoropbrengsten, markten, bazaars, verkoop harpjes, baten van Koninklijke Visio, opbrengst SOL Kleverpark (deels begroot) en Kennemerland en vergoedingen van de belastingdienst en het UWV.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn € 480K hoger dan begroot door € 636K hogere lonen en salarissen door onder andere de CAO-verhoging per 1 oktober 2024. De overige personele lasten zijn € 718K hoger dan begroot, wat voornamelijk wordt veroorzaakt door loonkosten derden met een overschrijding van € 245K. De oorzaak van deze overschrijding ligt bij praktisch alle scholen, bij de één wat meer dan bij de ander en voor € 8K op het ondersteuningsbureau (inhuur ICT). Gedurende het begrotingsjaar kunnen situaties op school ontstaan die extra inhuur vergen, die niet zijn begroot, denk aan vervanging van vertrekkende medewerkers of extra inzet ten laste van de gelden van de samenwerkingsverbanden (arrangementen). De realisatie op de subsidies komt niet altijd overeen met de hiervoor begrote bedragen.

De dotaties aan de personele voorzieningen zijn € 94K (niet begroot). De scholingskosten zijn € 129K hoger dan begroot. De overige personele lasten zijn € 146K hoger dan begroot, wat vooral wordt veroorzaakt door de niet begrote malus van het vervangingsfonds en hogere kosten van transitievergoedingen ten opzichte van de begroting. De arbokosten zijn € 40K hoger dan begroot. De kosten van de in gebruik zijnde ov-kaarten via de NS waren niet begroot (€ 44K). Per saldo overschrijden de overige personele lasten met € 20K.

Er is € 875K meer aan uitkeringen ZW en VVF ontvangen dan begroot.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn € 24K hoger dan begroot voornamelijk door de hogere investeringen in groot onderhoud ten opzichte van de begroting door de met terugwerkende kracht in 2024 verwerkte stelselwijziging groot onderhoud (daardoor niet begroot). Tevens zijn de afschrijvingstermijnen geharmoniseerd voor Vrije School Amersfoort, waardoor de afschrijvingslasten op deze school ook hoger zijn uitgekomen dan begroot.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 198K lager dan begroot. Er zijn overschrijdingen zichtbaar op onderhoud (€ 60K, komt vooral door de stelselwijziging groot onderhoud en de ingestelde activeringsgrens van €

5K)), schoonmaakkosten (€ 41K), energie en water (€ 19K), en overig (€ 28K, betreft vooral huur containers en ongediertebestrijding, afvalverwerking en beveiligingslasten/alarmopvolging). Er is een onderschrijding op de heffingen van gemeente (rioolrecht) en waterschap (waterschapsbelasting) van € 5K en op huurkosten (€ 20K). Het begrote bedrag voor dotatie onderhoudsvoorziening (€ 321K) is niet gerealiseerd door de stelselwijziging groot onderhoud.

Overige lasten

De overige lasten zijn € 123K lager dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door een onderschrijding op administratie & beheerslasten door onderrealisatie op begrote lasten voor de subsidie Basisvaardigheden op de grootboekrekening overige beheerslasten (€ -52K) en onderschrijdingen op kosten RvT en externe ondersteuning/onvoorzien (per saldo € -92K). Ook is er een onderschrijding op verbruiksmateriaal onderwijs (€ 26K). Daarnaast zijn er overschrijdingen op ICT verbruikskosten/licenties van € 47K en overschrijdingen op kosten onderwijsbureau (€ 17K), abonnementen (€ 17K) en juridische ondersteuning (€ 13K).

Per saldo zijn de overige lasten € 47K lager dan begroot (o.a. accountantskosten, kosten leer- en hulpmiddelen en buitenschoolse activiteiten).

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn per saldo € 31K hoger dan begroot. Het betreffen rentebaten van de spaarrekening (€ 23K, niet begroot) en bankkosten (€ 8K lager dan begroot).

In ondergaande tabel is de realisatie 2024 naast de realisatie 2023 weergegeven. Zowel de baten als de lasten zijn in 2024 hoger dan in 2023 (inclusief VSA). Onder de tabel is de toelichting per post opgenomen.

	Realisatie 2024	Realisatie 2023*	Verschil 2024 tov 2023
baten			
rijksbijdragen	24.562.260	23.719.070	843.190
overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	109.960	44.250	65.710
overige baten	1.050.109	1.100.000	-49.891
Totaal baten	25.722.329	24.863.320	859.009
lasten			
personeelslasten	22.360.737	20.732.610	1.628.127
afschrijvingen	387.880	343.900	43.980
huisvestingslasten	1.408.210	1.926.080	-517.870
overige lasten	1.719.842	1.683.050	36.792
Totaal lasten	25.876.669	24.685.640	1.191.029
financiële baten en lasten	12.430	-7.070	19.500
Resultaat	-141.910	170.610	-312.520
<i>*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA</i>			

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen zijn in 2024 € 843K hoger dan in 2023. De reguliere bekostiging is in 2024 € 898K hoger dan begroot door prijs- en hoeveelheidseffecten. De ontvangen gelden in het kader van groei zijn in 2024 € 399K lager ten opzichte van 2023. De bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders is in 2024 € 28K hoger dan in 2023. Tenslotte is de

overgangsbekostiging € 83K lager dan in 2023.

De subsidies van OCW zijn in 2024 € 297K hoger in 2023. Dit komt voornamelijk door de subsidieregeling verbetering basisvaardigheden (hoger), de subsidie ontwikkelkracht (nieuw), de subsidie eerste opvang vreemdelingen (nieuw) en de tegemoetkoming opleidingskosten instroom schoolleider PO (hoger), tegenover minder subsidie zij-instroom.

De doorbetalingen van alle samenwerkingsverbanden zijn in 2024 € 102K hoger dan in 2023.

Subsidies overige overheden

De subsidies van gemeenten zijn in 2024 € 66K hoger dan in 2023. Dit komt vooral door enkele nabetalingen in 2024 met betrekking tot 2023.

Overige baten

De overige baten zijn in 2024 per saldo € 50K lager dan in 2023. De huurbaten zijn in 2024 € 24K hoger, de detacheringsbaten zijn in 2024 € 54K lager. De ouderbijdragen zijn in 2024 € 49K lager en de overige baten € 30K hoger dan in 2023, dit betreft opbrengsten markten, bazaars, SOL, Koninklijke Visio en dergelijke.

Personeelslasten

De personeelslasten zijn in 2024 € 1.628K hoger dan in 2023. Dit komt door hogere kosten van lonen en salarissen door prijs- en hoeveelheidseffecten (€ 1.609K). De scholingskosten zijn in 2024 € 18K hoger dan in 2023. De loonkosten derden zijn in 2024 € 29K hoger dan in 2023. De malus van het Vervangingsfonds is in 2024 € 32K hoger dan in 2023. De reiskosten woon-werk inclusief NS-kaarten zijn in 2024 € 71K hoger dan in 2023. De kosten van arbo dienstverlening zijn in 2024 € 44K hoger dan in 2023. De overige posten onder de overige personele lasten zijn in 2024 per saldo € 50K hoger dan in 2023.

De uitkeringen ZW en VVF zijn in 2024 € 225K hoger dan in 2023.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn in 2024 € 44K hoger dan in 2023. Dit komt voornamelijk door de stelselwijziging groot onderhoud en de aanpassing van de afschrijvingstermijnen voor Vrije School Amersfoort.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn in 2024 € 518K lager dan in 2023. Dit komt door de weggevalen dotatie voorziening groot onderhoud (€ 622K in 2023), hogere onderhoudskosten (€ 12K), hogere kosten van energie en water (€ 49K), hogere schoonmaakkosten (€ 38K), hogere overige huisvestinglasten (€ 20K (betreft voornamelijk afvalverwerking en beveiliging), lagere huurkosten (€ 10K) en lagere heffingen (€ 4K).

Overige lasten

De overige lasten zijn in 2024 € 37K hoger dan in 2023. Dit komt voornamelijk door € 54K hogere kosten van leer- en hulpmiddelen, hogere kosten inventaris en apparatuur (vooral ICT-licenties en ICT-verbruikskosten) van € 84K, lagere administratie- en beheerkosten (€ 76K) en lagere overige overige lasten van € 25K.

Financiële baten en lasten

De financiële baten zijn in 2024 € 20K hoger dan in 2023. Dit komt door beter liquiditeitenbeheer, met hogere rentebaten tot gevolg.

3.4 Continuïteitsparagraaf

In deze paragraaf wordt het financiële toekomstperspectief van Ithaka toegelicht. In het weergegeven perspectief is geen rekening gehouden met de mogelijke juridische fusie met Stichting Geert Groote Scholen per 1 januari 2026. Ook is geen rekening gehouden met eventuele toekenningen van de subsidie Basisvaardigheden voor de scholen die deze subsidie nog niet hebben ontvangen. Achtereenvolgens wordt een toelichting gegeven op de personele bezetting en leerlingaantallen, de meerjarige begroting (balans en staat van baten en lasten) en overige continuïteitsonderwerpen. In dit laatste onderdeel wordt ook de risicoanalyse uitgewerkt.

Personele bezetting en leerlingaantallen

	Begroting	Begroting	Begroting	
Formatie	2025	2026	2027	
DIR	15,33	15,68	15,80	
OP	168,62	168,16	170,05	
OOP	47,08	44,93	44,54	
Totaal formatie	231,02	228,78	230,39	
	2024	2025	2026	2027
Leerlingaantallen	1-feb	1-feb	1-feb	1-feb
leerlingaantallen	3.235	3.268	3.388	3.463

In de meerjarige begroting is in 2025 en verder, rekening gehouden met een aantal taakstellingen. Voor alle begrotingsjaren zijn ook vacatures opgenomen.

Per school is de uitsplitsing van de leerlingaantallen als volgt.

Leerlingaantallen						Begroting	Begroting	Begroting
BRIN-nr	Toevoeging	Naam school	1-2-2022*	1-2-2023*	1-2-2024*	1-2-2025	1-2-2026	1-2-2027
04NH		Adriaan Rol Bergen	243	244	239	240	244	244
06QZ		Westfriese Hoorn	228	226	235	234	242	248
06RD		Vrije School Zaandam	220	225	232	231	235	235
09DF		Kennemerla Haarlem	220	225	226	225	226	227
09NN00		Rudolf Steir Alkmaar	215	218	212	211	228	233
09NN01	nevenvestiging	De Sterrenz Oudorp	222	225	226	227	229	229
09ZG		Rudolf Steir Haarlem	222	219	221	222	223	224
09ZG	dislocatie	Rudolf Steir Haarlem	205	214	209	216	219	221
24RA		Waterlands Purmerend	192	194	191	185	196	207
24RB		De Toermal Hillegom	157	188	198	210	215	220
31FK		Vrije school Castricum	178	195	191	209	225	237
31RX		Vrije School Haarlem	215	223	220	223	226	230
31RX	dislocatie	Vrije School Haarlem	187	201	210	210	210	210
PM		Vrijeschool Schagen					42	66
Subtotaal			2.704	2.797				
07EX		Vrije School Amersfoort	399	409	425	425	428	432
Totaal			3.103	3.206	3.235	3.268	3.388	3.463

*Bron: DUO

De leerlingaantallen per 1 februari van het voorafgaande jaar vormen de basis van de bekostiging in het kalenderjaar daarna.

Een aantal scholen zal nog groeien de komende jaren (Parcival Hoorn, Rudolf Steiner Alkmaar, Waterlandschool, De Toermalijn, Castricum en natuurlijk vooral Schagen (formele start per 1 augustus 2025)). De andere scholen bewegen zich rond de 225 leerlingen, waarbij Lindeboom naar verwachting 210 leerlingen blijft houden en Vrije School Amersfoort rond de 425 schommelt. De Adriaan Roland Holtschool in Bergen heeft een extra klas: de Michaëlklas.

Mochten de werkelijke leerlingaantallen afwijken van in de begroting opgenomen leerlingaantallen per teldatum 1 februari, dan zullen we hier rekening mee houden in de formatiebesprekingen van dat betreffende schooljaar.

Meerjarige balans

De ondergaande meerjarige balans is gebaseerd op de eindbalans van Ithaka in 2024. De opgestelde meerjarige staat van baten en lasten 2025-2027 (vastgestelde begroting) heeft ook als uitgangspunt gediend.

	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
Balans	2024	2025	2026	2027
activa				
materiele vaste activa	3.101.290	3.487.504	3.389.711	3.176.297
Totaal vaste activa	3.101.290	3.487.504	3.389.711	3.176.297
vorderingen	241.700	250.000	250.000	250.000
liquide middelen	5.132.370	4.211.439	3.833.461	3.825.738
Totaal vlottende activa	5.374.070	4.461.439	4.083.461	4.075.738
Totaal activa	8.475.360	7.948.943	7.473.172	7.252.035
passiva				
eigen vermogen	4.383.020	3.796.063	3.320.292	3.099.155
voorzieningen	358.900	360.000	360.000	360.000
langlopende schulden	96.000	90.000	84.000	78.000
kortlopende schulden	3.637.440	3.702.880	3.708.880	3.714.880
Totaal passiva	8.475.360	7.948.943	7.473.172	7.252.035

De materiele vaste activa muteren mee met de begrote investeringen en afschrijvingen. De vorderingen worden constant verondersteld. De liquide middelen zijn gebaseerd op de meerjarige liquiditeitsbegroting met de stand van de liquide middelen op 31 december 2024 als uitgangspunt. Het eigen vermogen muteert met de begrote resultaten voor de komende jaren. De voorzieningen worden constant verondersteld, de voorziening groot onderhoud is met ingang van 1 januari 2024 vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve. De langlopende schuld neemt af met de jaarlijkse aflossing. De kortlopende schulden vormen de sluitpost bij de opstelling van deze meerjarige balans.

Financieringsstructuur

Het vermogen van Ithaka per eind 2024 wordt voor 52% gefinancierd met eigen vermogen. Meerjarig daalt dit percentage naar 43% per eind 2027. De signaleringsgrens voor dit kengetal (solvabiliteit 1) is 25%. Bij Stichting Vrijescholen Ithaka is geen sprake van bovenmatig eigen vermogen.

Huisvestingsbeleid/voorziening groot onderhoud

Ithaka beschikt over een MJOP dat in 2021 is geactualiseerd. Tot en met 2023 werd gebruik gemaakt van de uitzonderingsregel omtrent de berekening van de voorziening groot onderhoud. Per 1 januari 2024 heeft een stelselwijziging groot onderhoud plaatsgevonden en met ingang van deze datum worden de investeringen geactiveerd en afgeschreven.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves maken deel uit van het eigen vermogen. De drie slapende bestemmingsreserves van voorheen VSA zijn in 2024 bij bestuursbesluit vrijvallen ten gunste van de algemene reserve. Ook de voorziening groot onderhoud is in 2024 vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve.

Per ultimo 2024 is de bestemmingsreserve NPO € 621K en de private reserve € 827K.

Meerjarige kengetallen

Kengetal	Definitie	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Signaleringsgrens
solvabiliteit 2	(eigen vermogen + voorzieningen)/totaal passiva	55,95%	52,28%	49,25%	47,70%	<30%
current ratio	vlootende activa/kort vreemd vermogen	1,48	1,20	1,10	1,10	<0,50**
rentabiliteit	resultaat/totaal baten	-0,55%	-2,20%	-1,79%	-0,81%	-
weerstandvermogen	eigen vermogen/totaal baten	17,04%	14,22%	12,49%	11,42%	<5%
Ratio Eigen vermogen*	feitelijk publiek EV/normatief EV	0,79	0,65	0,55	0,50	>1
* volgens definitie Inspectie van het Onderwijs ** signaleringswaarde voor categorie grootste instelling (baten > € 25 mln)						
Normatief EV (in €)	Berekening rekenhulp signaleringswaarde inspectie	4.513.817	4.544.012	4.538.273	4.566.160	

Op basis van de in de balans gekozen uitgangspunten en de opgestelde meerjarige begroting van de staat van baten en lasten zijn de bovengenoemde meerjarige kengetallen tot stand gekomen. Uit de kengetallen blijkt dat Ithaka een financieel gezonde organisatie is. Alle kengetallen vallen binnen de gestelde signaleringsgrenzen van het Ministerie. De rentabiliteit is licht negatief door de opgestelde negatieve exploitatiebegrotingen om de bestemmingsreserve NPO te besteden (2025) en door het beëindigen van de overgangsbekostiging in het kader van de vereenvoudigde bekostiging per 2023 in het jaar 2026. Het weerstandvermogen neemt de komende jaren wel af, een groei in het leerlingenaantal en bestendige bekostiging zijn nodig om deze afname te laten stoppen. Er is geen sprake van bovenmatig eigen vermogen, de ratio hiervoor is ruim onder de 1. Voor de berekening van het normatief EV is de rekenhulp van de Inspectie van het onderwijs gehanteerd, waarbij het aandeel privaat in het totale EV meerjarig constant is verondersteld, dit geldt ook voor de aanschafwaarde van de gebouwen, de boekwaarde van de resterende materiele vaste activa en voor de gerealiseerde rentebaten, welke meerjarig conform 2024 zijn opgenomen.

Meerjarige staat van baten en lasten

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
baten				
rijksbijdragen	24.562.260	25.020.775	24.918.184	25.462.210
overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	109.960	89.700	70.700	70.700
overige baten	1.050.109	1.592.643	1.590.397	1.615.190
Totaal baten	25.722.329	26.703.118	26.579.281	27.148.100
lasten				
personeelslasten	22.360.737	22.996.191	22.726.025	23.074.560
afschrijvingen	387.880	449.336	468.093	466.714
huisvestingslasten	1.408.210	1.695.542	1.673.967	1.676.924
overige lasten	1.719.842	2.130.756	2.168.767	2.132.889
Totaal lasten	25.876.669	27.271.825	27.036.852	27.351.087
financiële baten en lasten	12.430	-18.250	-18.200	-18.150
Resultaat	-141.910	-586.957	-475.771	-221.137
onttrekking uit NPO bestemmingsreserve		595.977	0	0
Resultaat na onttrekking		9.020	-475.771	-221.137

In 2025 is negatief begroot om de resterende bestemmingsreserve NPO te besteden. De vereenvoudiging van de bekostiging heeft een negatief effect op Ithaka als stichting omdat de GGL (gewogen gemiddelde leeftijd) bij Ithaka hoger is dan het gemiddelde waarmee met de vereenvoudiging van de bekostiging per 2023 rekening wordt gehouden. De overgangsbekostiging is in 2026 afgelopen, waardoor een negatieve begroting is ontstaan. Stapsgewijs zal de stichting dit nadeel te boven komen. De bekostiging voor onze nieuwe school in Schagen start op 1 augustus 2025, waarmee rekening is gehouden in de opgestelde begroting.

Meerjarige investeringsbegroting

Omschrijving	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
groot onderhoud	428.450	151.900	123.100
inventaris en apparatuur	335.400	190.900	95.200
leermiddelen	71.700	27.500	35.000
Totaal investeringen	835.550	370.300	253.300

In de opgestelde meerjarige begroting zijn de bovengenoemde investeringsplannen opgenomen. Zichtbaar is dat het moeilijk blijkt om drie volle jaren vooruit te kijken. Het streven is om dit in volgende begrotingen beter te doen. Bij groot onderhoud is rekening gehouden met de geplande investeringen in het MJOP, rekening houdend met de diverse (ver)nieuwbouwplannen. De activeringsgrens is € 5K, lagere bedragen worden direct in de exploitatie verwerkt.

Overige continuïteitsonderwerpen

Raad van Toezicht

De bestuurder legt periodiek (financiële) verantwoording af aan de Raad van Toezicht (RvT).

Managementrapportage

De rapportage aan de RvT bestaat uit een per vergadering opgesteld bestuursverslag waarin alle domeinen/aandachtspunten op het gebied van personeelszaken, onderwijskwaliteit, huisvesting en

financiën zijn vertegenwoordigd. Ook de bestuursmededelingen maken onderdeel uit van dit verslag. Ook komt de realisatie van de gestelde doelen in het Koersplan aan de orde.

Kwaliteitsgesprekken/interne audits

De bestuurder voert samen met de adviseur onderwijs periodiek kwaliteitsgesprekken met de schoolleiders. In dit gesprek komen strategische thema's, kwaliteit van onderwijs, het schoolplan en de voortgang aan de orde. Ook de financiële aspecten van de school worden besproken. Waar nodig kan zodoende worden bijgestuurd. Periodiek worden interne audits georganiseerd met als doel een frisse blik op de onderwijskwaliteit te ontvangen van collega's binnen de stichting.

Statuten

De code Goed Onderwijs Goed Bestuur is uitgewerkt en verankerd in de statuten van Stichting Vrijescholen Ithaka. De RvT vervult de rol van toezichthouder en de bestuurder die van het bevoegd gezag. Met ingang van 1 januari 2024 is VSA opgenomen in de statuten van Ithaka.

Treasurybeleid

Ithaka beschikt over een treasurystatuut dat voldoet aan de Regeling Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Er is geen sprake van beleggingen. De banktegoeden zijn direct opvraagbaar.

Koersplan

Het Koersplan 2023-2027 van Ithaka zal in 2025 en verder leidend zijn. Periodiek wordt de RvT via de managementrapportage geïnformeerd over de voortgang van de realisatie van de doelen uit het Koersplan.

VOG-beleid

Volgens regelgeving van het Ministerie hanteert Ithaka het VOG-beleid, wat inhoudt dat vóór indiensttreding een actuele VOG dient te worden aangeleverd. Als er geen VOG is aangeleverd, wordt in principe geen salaris uitbetaald.

Verantwoording over de aanwezigheid van de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG)

Nieuwe VOG's in 2024	VOG aanwezig op datum indiensttreding	VOG te laat aanwezig	VOG niet aanwezig
Nieuwe medewerkers in loondienst	43	23	4
Nieuwe medewerkers niet in loondienst	3	1	5

Stichting Vrijescholen Ithaka heeft de accountant geen opdracht gegeven tot werkzaamheden met betrekking tot de tijdige aanwezigheid van de VOG.

Bewaking verloop aantal leerlingen

Via ParnasSys wordt het aantal leerlingen gevolgd. De totstandkoming van leerlingprognoses opgenomen in de meerjarige begroting vormt een extra aandachtspunt om een te rooskleurig toekomstbeeld in de begroting te voorkomen.

Financiële en personele administratie

De financiële en personele administratie van Ithaka is bij Onderwijsbureau Twente (ObT) ondergebracht. De autorisaties voor de diverse (onderdelen) van de systemen worden middels de door ObT opgestelde procedure toegekend, wat onder andere inhoudt dat alle mutatieformulieren door de bestuurder worden ondertekend.

Volmachten en procuratie

Binnen Ithaka wordt gebruik gemaakt van InvoiceIN om de facturenstroom te beheersen. ObT zet alle facturen in het systeem en via digitale workflows en autorisaties vindt codering en accordering door de desbetreffende medewerkers plaats. Eens per week op woensdag wordt door ObT een betaalbatch samengesteld en betaalbaar gesteld op donderdag. Ook de salarisbetalingen worden door ObT betaalbaar gesteld. Op schoolniveau zijn bankrekeningen beschikbaar voor kleine aanschaffingen en de verwerking van ouderbijdragen. De door de scholen opgestelde bankstaten worden door ObT geboekt.

Het beheer van de beschikbare bankpassen en toegang tot digitaal bankieren wordt door het ondersteuningsbureau gedaan.

Managementinformatiesysteem en -rapportages

Ithaka maakt gebruik van het managementinformatiesysteem ObTopics van ObT, waarmee de schoolleiders de financiële en personele huishouding kunnen monitoren en bijsturen. Periodiek worden gesprekken gevoerd tussen de schoolleiders en de controller over de uitputting van de dan geldende begroting. De financiële deskundigheid van de schoolleiders wordt hier mede door gestimuleerd.

Formatie-beleid

Jaarlijks wordt per schooljaar een formatieplan opgesteld, gebaseerd op de vastgestelde begroting. De formatie voor het nieuwe schooljaar wordt per school met de bestuurder afgestemd. Nieuwe aanstellingen en tijdelijke uitbreidingen worden altijd door de adviseur personeelszaken van het ondersteuningsbureau geaccordeerd via een digitale workflow.

Aanbestedingen

In 2024 is het aanbestedingsproces voor een architect voor de aanstaande (ver)nieuwbouwprojecten opgestart. Het proces heeft begin 2025 tot een definitieve keuze geleid. Zie voor verdere informatie hoofdstuk 2.3.1.

Allocatie van middelen

Middels een afdracht van 4,3% van de basisbekostiging wordt het ondersteuningsbureau gefinancierd. Het ondersteuningsbureau draagt de kosten (salaris, scholing) van de medewerkers van het bureau en de bestuurder, de inhuur van huisvestingsbureau Sineth voor dagelijks onderhoud, de kosten van advies en externe ondersteuning, juridische bijstand, de RvT en algemene bureaunkosten als huur, schoonmaak en koffie en thee. Het jaar 2024 is afgesloten met een positief resultaat van € 109K waarbij de afdracht in 2024 € 941K is (door hogere rentebaten ten opzichte van de begroting en niet bestede externe ondersteuning/onvoorziën).

Naast de afdracht voor het ondersteuningsbureau is er sprake van bovenschoolse activiteiten die worden gefinancierd via het budget voor de regeling bijzondere bekostiging professionaliseren en begeleiding starters en schoolleiders (deels via Rijksbekostiging en deels via de vier onderwijsregio's). Ook de tegemoetkoming opleidingskosten instroom schoolleider PO wordt bovenschools besteed, wat ook geldt voor de subsidie zij-instroom van OCW.

Tevens is sprake van een afdracht per leerling die jaarlijks kan worden bijgesteld.

De bovenschoolse activiteiten bestaan uit externe advisering, ICT, contributies, verzekeringen, GMR, bovenschools personeel (onder andere coaches en pool), professionalisering, zij-instromers en leerwerk-trajecten en de Ithaka Academie. Ook worden de kosten van huisvestingsbureau Sineth voor de

uitvoering van het groot onderhoud via bovenschools betaald. Het jaar 2024 is afgesloten met een negatief resultaat van € 713K, wat mede wordt veroorzaakt door lagere baten ten opzichte van de begroting (onder andere zij-instroom) en hogere personeelslasten (onder andere door de niet begrote malus van het Vervangingsfonds, hogere scholingslasten en niet begrote dotaties aan personele voorzieningen).

Voorafgaand aan het te doorlopen zo beleidsrijk mogelijke, gedetailleerde begrotingsproces, wordt een kaderbrief opgesteld waarin de uitgangspunten voor de nieuwe begroting staan beschreven.

Bij nieuwe ontwikkelingen over bekostiging en de vorming van onderwijsregio's zal het allocatiebeleid hierop worden aangepast.

Risicoanalyse

Risicoanalyse en risicobeheer zijn een integraal onderdeel van de planning & control cyclus. Ondergaand een beschrijving van te onderkennen risico's en de daarbij genomen beheersmaatregelen. Ook worden mogelijke kansen benoemd.

Een belangrijk risico is een negatieve afwijking van de **leerlingaantallen** ten opzichte van de begroting. Het is hierbij van belang om met een goede onderwijskwaliteit en goede uitstraling van de school te zorgen voor een optimale klassengrootte en bezetting.

Eind oktober 2023 is een verzoek bij DUO ingediend voor het starten van een **nieuwe vrijeschool** in **Schagen**. Het Ministerie heeft hierover een positief besluit genomen, de bekostiging van de nieuwe school zal op 1 augustus 2025 starten, waarmee ook rekening is gehouden in de opgestelde meerjarige begroting. Een risico wordt gevormd door onzekere leerlingaantallen en de daarbij behorende passende huisvesting, die voorwaardelijk is voor het goed kunnen groeien van de school.

De stichtingsnormen in Alkmaar en het Overzicht Vaststelling Tellingen (OVT) per 1 februari 2024 van DUO wezen uit dat er voor Oudorp weer een **eigen BRIN-nummer** kon worden aangevraagd (nu nevenvestiging). Echter in augustus 2024 (na de aanvraag in juni 2024) heeft zich een wetswijziging voorgedaan waarbij de peildatum werd teruggezet naar 1 oktober 2023, waarmee de aanvraag niet meer aan de voorwaarden voldeed. In 2025 zal nogmaals een aanvraag worden gedaan. De extra bekostiging die dit oplevert is nog niet in de meerjarige begroting opgenomen.

Het stabiele bestuur van Ithaka heeft ervoor gezorgd dat er een verzoek tot aansluiting van **Stichting Geert Groote Scholen** is binnengekomen, ter effectuering op 1 januari 2026. Naast dat deze ontwikkeling kansen biedt, brengt dit ook risico's met zich mee, waaronder die met betrekking tot een maximale span of control van de bestuurder en de medewerkers van het ondersteuningsbureau. Inmiddels is de reorganisatievoorbereiding in gang gezet en wordt verbinding gezocht op velerlei gebied. De mogelijke aansluiting is niet in de huidige meerjarige begroting opgenomen. Na besluitvorming zal voorafgaand aan 1 januari 2026 een gezamenlijke, meerjarige begroting worden opgesteld.

Het **lerarentekort en schoolleiderstekort** vormt een permanente zorg binnen Ithaka. Door middel van het zelf opleiden van medewerkers en externe werving (onder andere via georganiseerde landingsplaatsen) worden veel inspanningen verricht om tot een afdoende (bevoegde) bezetting te komen.

De aandacht voor vitaliteit van de medewerkers en coaching van nieuwe leerkrachten moeten preventief bijdragen aan het voorkomen van verzuim en blijvende tevredenheid van medewerkers waardoor zij niet elders aan de slag willen gaan. Over het hoge ziekteverzuim van Ithaka bestaan aanhoudende zorgen, in samenspraak met de bedrijfsarts wordt ernaar gestreefd om binnen de mogelijkheden weer zo snel mogelijk aan de slag te gaan.

Een ander risico zijn de ontwikkelingen op het gebied van de **onderwijsregio's**, waarbij het voor Ithaka van groot belang is dat de middelen óf geheel naar ons door worden gezet, óf dat het via de onderwijsregio's georganiseerde scholingsaanbod goed aansluit bij de specifieke behoeften van onze vrije scholen stichting. Door de geografische spreiding is Ithaka betrokken in vier onderwijsregio's. De bestuurder spant zich in om onze belangen zo goed mogelijk te vertegenwoordigen.

In de meerjarige begroting is het uitgangspunt dat we door de regiovorming geen bekostiging mislopen.

De afgelopen jaren zijn vele **tijdelijke bekostigingen** ("subsidieconfetti") van toepassing geweest in het PO. Het is onbekend of na afloop van NPO en Basisvaardigheden wederom van tijdelijke regelingen sprake zal zijn of dat er wordt gekozen voor structurele verhoging van de bekostiging zodat ook structurele inzet en ontwikkeling in gang kunnen worden gezet.

De ontwikkelingen rond de gerichte bekostiging zijn niet hoopgevend rond administratieve lastendruk en de mogelijke structurele inzet van middelen.

Ithaka streeft ernaar om het **negatieve effect van de vereenvoudiging bekostiging**, waarvan de overgangsbekostiging in 2025 afloopt, op te vangen met groei van leerlingaantallen. De populariteit van vrijeschoolonderwijs helpt mee om het ondervonden nadeel van invoering voor Ithaka te compenseren. Vooralsnog is dit streven nog niet gerealiseerd, de huidige begroting over 2026 laat een negatief resultaat zien door de beëindiging van de overgangsbekostiging.

Op het gebied van **leermiddelen** bestaan zorgen over de stijgende kosten door verplichte pakketafname bij enkele grote spelers op de markt, onvoldoende aansluiting op de onderwijsbehoefte en digitalisering, waarmee jaarlijks terugkerende licentiekosten zijn gemoeid. Over dit onderwerp is een landelijk debat gaande, dat we met belangstelling volgen.

Een ander risico voor Ithaka is een verdere stijging van de **energielasten**. Ithaka is aangesloten bij Energie voor Scholen, in 2025 wordt volgens planning een nieuwe aanbestedingsronde gedaan voor de energielevering van 2026-2030. Vooralsnog hebben we met de mogelijke effecten van de nieuwe aanbesteding geen rekening kunnen houden in de meerjarige begroting.

De komende jaren krijgt Ithaka te maken met **(vernieuw)bouwplannen** op zes locaties. De afhankelijkheid van diverse gemeenten maakt dat het maken van (begrotings)plannen hierbij lastig is. In het MJOP en het actieplan voor 2025 is rekening gehouden met mogelijke (vernieuw)bouw door zeer kritisch te beoordelen of investeringen nog noodzakelijk zijn of kunnen worden uitgesteld. Al deze ontwikkelingen rond huisvesting worden in goede banen geleid door de adviseur huisvesting op het ondersteuningsbureau. We wachten af wat het wetsvoorstel Planmatige aanpak onderwijshuisvesting concreet voor Ithaka zal gaan betekenen.

In het kader van de **stelselwijziging groot onderhoud** in 2024 is gekozen voor activeren en afschrijven van de investeringen groot onderhoud. Om het risico van hogere afschrijvingslasten van toekomstige investeringen groot onderhoud te kunnen dragen is ervoor gekozen om de dotatie

voorziening groot onderhoud nog te blijven begroten en gedurende het begrotingsjaar nog in de exploitatie te laten staan. Bij het jaarwerk valt de begrote dotatie vrij ten gunste van de algemene reserve, om te sparen voor toekomstige afschrijvingslasten voor investeringen in groot onderhoud.

Accountantscontrole

De accountant controleert de rechtmatigheid van onze bestedingen en stelt een verklaring op bij de jaarrekening.

3.5 Jaarverslag RvT

Inleiding

In dit jaarverslag van de Raad van Toezicht (RvT) van Stichting Vrijescholen Ithaka geven wij inzicht in de samenstelling, activiteiten, werkwijze en de bijzondere ontwikkelingen die in 2024 hebben plaatsgevonden. Gedurende het verslagjaar bestond de RvT uit vier onafhankelijke leden. Daarnaast is in 2024 gewerkt met een trainee-lid ter versterking van de continuïteit en de verdere professionalisering van het intern toezicht.

Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was het verzoek van Stichting Geert Groote Scholen (SGGS) uit Amsterdam om de RvT van Ithaka tijdelijk ook zitting te laten nemen als toezichthouder op SGGS. Dit verzoek volgde op eerdere bestuurlijke contacten tussen Ithaka en SGGS, onder meer in het kader van een overname van Parcival in Amstelveen door Ithaka. Het verzoek van SGGS kwam nadat de onderwijsinspectie het verscherpt toezicht op SGGS verlengde, zowel op organisatieniveau (financieel continuïteitstoezicht) als op het gebied van onderwijskwaliteit.

De RvT van Ithaka heeft, na consultatie met de onderwijsinspectie, besloten om voor de duur van één schooljaar deze toezichthoudende rol op zich te nemen. Drie van de vier leden van de RvT van Ithaka zijn op dit verzoek ingegaan en hebben zitting genomen in de tijdelijke RvT van SGGS. De bestuurder van Ithaka is eveneens benoemd tot medebestuurder van SGGS. De RvT heeft de bestuurders van SGGS de opdracht gegeven om in 2024 een toekomstscenario te ontwikkelen, waarbij de volgende opties zijn onderzocht:

- Zelfstandig verder;
- Samengaan met een andere scholenstichting in Amsterdam;
- Samengaan met een vrijescholenstichting met dezelfde pedagogische grondslag (lokaliteit versus identiteit).

In het voorjaar van 2025 zal duidelijk worden voor welk toekomstscenario voor SGGS zal worden gekozen.

Code 'Goed onderwijs, goed bestuur'

De RvT heeft ook in 2024 gehandeld conform de Code 'Goed onderwijs, goed bestuur'. De functionele scheiding tussen bestuur en toezicht binnen Ithaka bleef daarbij geborgd. De tijdelijke toezichtsrol bij SGGS is zorgvuldig afgebakend, waarbij expliciet is vastgelegd dat het intern toezicht op Ithaka zelf onverminderd onafhankelijk blijft.

Taakverdeling en commissies

De RvT adviseert de bestuurder en houdt toezicht op de algehele gang van zaken binnen Ithaka. De taken van de RvT zijn ook in 2024 verdiept via de volgende drie commissies:

Kwaliteitscommissie

- Mevrouw Francien Kleemans;
- De heer Warner Immink.

De commissie heeft in 2024 tweemaal overleg gevoerd met de bestuurder en de adviseur kwaliteit over onderwijskwaliteit. Extra aandacht is besteed aan de borging van onderwijskwaliteit binnen de groeiende stichting en de opvolging van de aandachtspunten bij de school die onder verscherpt toezicht stond.

Auditcommissie

- De heer Remco van Duuren;
- De heer Warner Immink.

De auditcommissie heeft in 2024 alle financiële stuurdocumenten besproken en beoordeeld, met extra focus op de financiële gevolgen van de hosting van Parcival in Amstelveen, de tijdelijke rol bij SGGGS en de strategische keuzes rondom personele inzet en formatie.

Werkgeverscommissie (voorheen remuneratiecommissie)

- De heer Remco van Duuren;
- De heer Erik Steenbakkers.

De remuneratiecommissie is in 2024 voortgezet als werkgeverscommissie. Naast de remuneratie is de werkgeverscommissie sinds voorjaar 2024 met bestuurder en afdeling HR in gesprek over de thema's behorend bij aantrekkelijk werkgeverschap. De werkgeverscommissie voert de jaarlijkse functionerings- en voortgangsgesprekken met de bestuurder. Daarbij is nadrukkelijk stilgestaan bij de balans tussen de reguliere werkzaamheden voor Ithaka en de extra taken die voortvloeien uit de rol als medebestuurder van SGGGS.

Werkwijze

De RvT heeft in 2024 zevenmaal plenair vergaderd, waaronder één reguliere interne zelfevaluatie. Tijdens deze evaluatie heeft de RvT zijn eigen functioneren kritisch tegen het licht gehouden. Ook de informatievoorziening, de strategische dialoog met de bestuurder en de rolverdeling binnen de commissies kwamen aan bod.

De RvT heeft verder tweemaal overleg gehad met de GMR, is tweemaal aangeschoven bij het directieoverleg (DO) en heeft zes schoolbezoeken afgelegd, waarbij gesprekken zijn gevoerd met schooldirecteuren en intern begeleiders over onderwijskwaliteit, professionele cultuur en de borging van het vrijeschoolprofiel. Ook bij SGGGS-scholen zijn enkele bezoeken afgelegd in het kader van de tijdelijke toezichtsrol.

Toezichtvisie en toezichtkader

De in 2023 vastgestelde Toezichtvisie en het Toezichtkader zijn in 2024 geëvalueerd en waar nodig aangescherpt.

Belangrijkste besluiten 2024

- Vaststelling begroting 2025 en meerjarenbegroting 2025-2027;
- Goedkeuring jaarrekening 2023;
- Positief advies over Kaderbrief 2025;
- Positief advies over jaarplan schooljaar 2024-2025;
- Evaluatie en bijstelling Toezichtvisie en Toezichtkader;
- Benoeming trainee-lid RvT;
- Goedkeuring hosten van Ithaka over Parcival Amstelveen (een SGGs school);
- Instemming met tijdelijke toezichtsrol bij SGGs en benoeming bestuurder als medebestuurder.

Leden van de RvT en rooster van aftreden

Leden van de RvT worden in principe benoemd voor een termijn van 4 jaar. Na afloop van deze termijn is er de mogelijkheid om maximaal één termijn te verlengen. De totale maximale zittingsduur in de RvT is 8 jaar. Om te voorkomen dat de continuïteit van het intern toezicht in het geding komt is er door de RvT in 2024 gesproken over het rooster van aftreden. Bij de herbenoeming in tweede termijn hebben de leden afgesproken dat één lid niet de volledige tweede termijn afmaakt zodat er meer een 'dakpanconstructie' ontstaat.

Naam	Functie	Datum Benoeming	Datum Herbenoeming	Termijn	Datum aftreden
Warner Immink	Lid	1-9-2021	1-9-2024	Tweede	1-9-2028
Francien Kleemans	Lid	1-9-2021	1-9-2024	Tweede	1-9-2028
Remco van Duuren	Voorzitter	1-9-2022	1-9-2025	Eerste	1-9-2025
Erik Steenbakkers	Lid	1-9-2022	1-9-2025	Eerste	1-9-2025
Charon Langeveld	Trainee	1-4-2024			1-4-2026

Beloning

De RvT hanteert bij de honorering van haar leden de richtlijnen van de VTOI-NVTK en de wettelijke kaders. In 2024 is de jaarlijkse indexering toegepast, resulterend in de volgende onkostenvergoedingen:

- Voorzitter: € 12.450;
- Leden: € 8.300.

Slotopmerkingen

De RvT kijkt terug op een dynamisch jaar waarin de reguliere toezichthoudende taken gecombineerd zijn met een tijdelijke extra verantwoordelijkheid bij SGGs. De RvT spreekt zijn waardering uit voor de inzet van de bestuurder, de stafleden, de schooldirecteuren, intern begeleiders en alle medewerkers die samen bijdragen aan inspirerend vrijeschoolonderwijs.

Overzicht functies en benoemingen RvT leden

Remco van Duuren

Profiel: financiën en ondernemerschap

Voorzitter van de RvT

Commissies: audit en werkgever.

Hoofd- en nevenfuncties:

- DGA Logis.P Holding B.V. / Logis.P B.V. / Logis.P Deutschland GmbH / Promed Audiovisueel B.V.;
- DGA R. van Duuren Beheer B.V.;
- DGA Sunhill Management B.V.;
- Bestuurslid Vereniging Kiwanis Zeist-Kromme Rijn;
- Bestuurslid Stichting ter Behartiging van Belangen van de Luchtvaartgroep Zeist;
- Bestuurslid Stichting Omgangshuis Zeist;
- Voorzitter RvT Stichting Geert Groote Scholen (vanaf september 2024).

Warner Immink

Profiel: onderwijskwaliteit & innovatie

Commissies: onderwijskwaliteit en audit.

Hoofd- en nevenfuncties:

- ZZP;
- Eigenaar Rake Interventies, HRD-advies rond lerende organisaties;
- Lid RvT Stichting Geert Groote Scholen (vanaf september 2024).

Francien Kleemans

Profiel: onderwijskwaliteit en vrijeschool identiteit

Commissie: onderwijskwaliteit.

Hoofd- en nevenfuncties:

- Teamleider, docent en mentor Hogeschool Leiden, afdeling Vrijeschool Pabo.

Erik Steenbakkens

Profiel: Mens & Organisatie en Ondernemerschap

Commissies: werkgever.

Hoofd- en nevenfuncties:

- Algemeen directeur Holland Fit B.V. (tot 1 juni 2024);
- Lid bestuur branchevereniging NVvPG (tot 1 juni 2024);
- Manager Mens & Organisatie Vecht en IJssel (vanaf 1 juni 2024);
- Lid RvT Stichting Geert Groote Scholen (vanaf september 2024).

4. Jaarrekening 2024

4.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2024 (na bestemming resultaat)

	31 december 2024	31 december 2023*		31 december 2024	31 december 2023*
1. Activa			2. Passiva		
1.1.2. Materiele vaste activa	3.119.310	2.857.450	2.1. Eigen vermogen	4.421.450	3.372.970
Totaal 1.1. Vaste activa	3.119.310	2.857.450	2.2. Voorzieningen	358.900	1.430.080
1.2.2. Vorderingen	250.100	230.890	2.3. Langlopende schulden	96.000	102.000
1.2.4. Liquide middelen	5.178.650	5.615.600	2.4. Kortlopende schulden	3.671.710	3.798.890
Totaal 1.2. Vlottende activa	5.428.750	5.846.490			
Totaal 1. Activa	8.548.060	8.703.940	Totaal 2. Passiva	8.548.060	8.703.940

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

4.2 Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2024

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
Baten			
3.1. Rijksbijdragen	24.562.260	24.070.560	23.719.070
3.2. Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	109.960	55.500	44.250
3.5. Overige baten	1.307.279	1.169.360	1.297.990
Totaal 3. Baten	25.979.499	25.295.420	25.061.310
Lasten			
4.1. Personeelslasten	22.523.587	22.041.010	20.883.750
4.2. Afschrijvingen	389.910	365.470	344.960
4.3. Huisvestingslasten	1.410.900	1.608.140	1.928.490
4.4. Overige lasten	1.761.132	1.898.580	1.726.130
Totaal 4. Lasten	26.085.529	25.913.200	24.883.330
Saldo baten en lasten	-106.030	-617.780	177.980
6. Financiële baten en lasten	11.910	-19.050	-7.310
7. Belastingen	-7.730	0	0
Netto resultaat	-101.850	-636.830	170.670

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

4.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2024

	2024	2023*
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>		
Resultaat voor financiële baten en lasten	-106.020	177.980
Aanpassingen voor:		
afschrijvingen	389.910	344.960
mutaties voorzieningen	-1.071.180	178.340
correctie eigen vermogen ivm stelselwijziging groot onderhoud	1.150.320	0
Mutaties werkkapitaal		
vorderingen	5.790	46.920
kortlopende schulden	-152.180	578.280
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	216.640	1.326.480
ontvangen interest	22.730	4.280
betaalde interest	-10.820	-11.590
vennootschapsbelasting	-7.730	0
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	220.820	1.319.170
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>		
(des)investerings materiële vaste activa	-651.770	-455.360
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-651.770	-455.360
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>		
aflossing langlopende schulden	-6.000	-25.260
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-6.000	-25.260
Mutatie liquide middelen	-436.950	838.550
beginstand liquide middelen	5.615.600	4.777.050
mutatie liquide middelen	-436.950	838.550
Eindstand liquide middelen	5.178.650	5.615.600
<i>*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening)</i>		

4.4 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2024

4.4.1 Grondslagen

Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Dit betreft richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Als er geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering van activa en verplichtingen plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen als deze voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Stelselwijziging

Met ingang van boekjaar 2024 heeft Stichting Vrijescholen Ithaka, conform hoofdstuk 212, paragraaf 4, alinea 448, ervoor gekozen om het groot onderhoud te activeren en af te schrijven. Op grond

daarvan is de gevormde voorziening groot onderhoud per 1 januari 2024 vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve. De wijziging is als stelselwijziging in het financieel verslag verwerkt volgens de retrospectieve methode vanaf huidig jaar. Hiervoor zijn de vergelijkende cijfers niet aangepast. Voorgenoemde stelselwijziging heeft een toename van het eigen vermogen van € 1.150K tot gevolg.

Continuïteit

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Activiteiten

Stichting Vrijescholen Ithaka voert het bevoegd gezag over elf scholen, een nevenvestiging en twee dislocaties in Noord-Holland, Hillegom en Amersfoort. De kerntaak van de Stichting is het verzorgen van kwalitatief hoogwaardig onderwijs.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire bestuursleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Kinderopvang Ithaka en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële gegevens van Stichting Kinderopvang Ithaka opgenomen. In deze stichting heeft het bestuur van Stichting Vrijescholen Ithaka overheersende zeggenschap.

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2023 zijn waar nodig geherrubriceerd om vergelijking met de cijfers van 2024 mogelijk te maken. Ook zijn de cijfers over 2023 inclusief die van Vrije School Amersfoort. In de bijlage zijn de beide oorspronkelijke jaarrekeningen (balans en staat van baten en lasten) opgenomen.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de

cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het materieel vast actief. Over terreinen en grond wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde activeringsgrens bedraagt € 500, behalve voor groot onderhoud, daar is de activeringsgrens € 5.000 (stelselwijziging per 1 januari 2024 met terugwerkende kracht doorgevoerd in 2024).

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Categorie	Termijn
<i>Groot onderhoud</i>	
Op basis van indeling in MJOP zijn er diverse opties:	5 jaar
	6 jaar
	10 jaar
	15 jaar
	20 jaar
	25 jaar
	30 jaar
	40 jaar
	50 jaar
<i>Gebouwen en onderhoud</i>	
Gebouwdelen/verbouwingen	20 jaar
<i>Inventaris en apparatuur</i>	
Kantoormeubilair	20 jaar
Schoolmeubilair	20 jaar
Inventaris en apparatuur	10 jaar
ICT	5 jaar
<i>Leermiddelen</i>	
Leer- en hulpmiddelen	8 jaar

Om vast te stellen of er voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar “Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa”.

Investeringsubsidies

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald via de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten. Als wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet

meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. De noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden. Eventuele rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder de schulden aan kredietinstellingen onder de kortlopende schulden.

Algemene reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de stichting. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de gerealiseerde baten en de werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn opgenomen de reserves die bedoeld zijn voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden, waarbij om die reden door het bestuur een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht. Er bestaat een publieke bestemmingsreserve voor NPO en er bestaat een private bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening ambtsjubileum

Op basis van Richtlijn 271 van de Raad van de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea voor personeelsleden. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van ambtsjubilea is een voorziening gevormd. De voorziening is bepaald op basis van € 975 (prijspeil 2024) per fte per jaareinde. Betaalde bedragen inzake jubileum worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

De voorziening duurzame inzetbaarheid is gevormd ter dekking van de aanwending van de door het personeel opgebouwde gespaarde duurzame inzetbaarheidsuren. In de berekening is rekening gehouden met de verwachte opnamekosten.

Schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van baten en lasten

Baten

Onder baten wordt verstaan de van overheidswege ontvangen (normatieve) bijdrage OCW, overige OCW-subsidies en overige overheidsbijdragen, en ook de van derden ontvangen overige bijdragen. De baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op onder andere het inhuren van extra personeel, scholingskosten en bedrijfsgezondheidszorg.

Pensioenen

De onderwijsinstelling heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen uit de regeling worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

Voor bestaande verplichtingen (anders dan de te betalen premies) naar de pensioenuitvoerder en/of werknemers wordt een voorziening opgenomen (indien relevant).

Ultimo 2024 en 2023 waren er voor de stichting geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. Ultimo 2023 was de beleidsdekkingsgraad van het ABP 113,9%. De beleidsdekkingsgraad eind 2024 is 113,1%. De overheid eist een beleidsdekkingsgraad van 104,2% of hoger. Hiermee voldoet de beleidsdekkingsgraad aan de minimale vereisten van de toezichthouder.

Afschrijvingen

Materiele vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Als een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiele vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Lasten

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde grondslagen van waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende ontvangen en betaalde rente-ontvangsten en -uitgaven van uitgegeven en ontvangen leningen en overige kredietfaciliteiten.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en vlottende effecten, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden.

Ontvangen en betaalde interest en ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financial leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

4.4.2 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2024

	Aanschafwaarde per 31 december 2023*	Afschrijvingen tot en met 31 december 2023*	Boekwaarde per 31 december 2023*	Mutaties 2024				Aanschafwaarde per 31 december 2024	Afschrijvingen tot en met 31 december 2024	Boekwaarde per 31 december 2024
				Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	1.598.470	-772.170	826.300	375.160	0	-73.480	0	1.973.630	-845.650	1.127.980
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	3.756.300	-1.969.530	1.786.770	205.710	0	-262.580	0	3.962.010	-2.232.110	1.729.900
1.1.2.4. Overige materiele vaste activa	615.730	-371.350	244.380	70.900	0	-53.850	0	686.630	-425.200	261.430
Totaal 1.1.2. Materiele vaste activa	5.970.500	-3.113.050	2.857.450	651.770	0	-389.910	0	6.622.270	-3.502.960	3.119.310

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	31 december 2024	31 december 2023*
1.2.2. Vorderingen		
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	21.080	1.270
1.2.2.2. Vorderingen op OCW/EZ	35.540	0
1.2.2.10. Overige vorderingen	78.200	84.850
1.2.2.15. Overlopende activa overige	115.280	144.770
Totaal 1.2.2. Vorderingen	250.100	230.890

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	31 december 2024	31 december 2023*
1.2.4. Liquide middelen		
1.2.4.1. Kasmiddelen	1.500	480
1.2.4.2. Tegoeden op bankrekeningen	5.177.150	5.615.120
Totaal 1.2.4. Liquide middelen	5.178.650	5.615.600

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	boekwaarde ultimo 2023*	bestemming resultaat	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	boekwaarde ultimo 2024
2.1. Eigen Vermogen				
2.1.1. Algemene reserve	1.672.156	95.039	1.206.420	2.973.615
2.1.1.2. Bestemmingsreserve publiek	1.068.924	-391.579	-56.100	621.245
2.1.1.3. Bestemmingsreserve privaat	631.890	194.700	0	826.590
Totaal 2.1. Eigen Vermogen	3.372.970	-101.840	1.150.320	4.421.450
	boekwaarde ultimo 2023*	toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	boekwaarde ultimo 2024
Algemene reserve	1.672.156	95.039	0	1.767.195
Vrijval voorziening groot onderhoud	0	0	1.150.320	1.150.320
Vrijval bestemmingsreserves bestuursbesluit	0	0	56.100	56.100
Totaal 2.1.1. Algemene reserve	1.672.156	95.039	1.206.420	2.973.615
	boekwaarde ultimo 2023*	toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	boekwaarde ultimo 2024
Bestemmingsreserve personeel	30.870	0	-30.870	0
Bestemmingsreserve materieel	22.710	0	-22.710	0
Bestemmingsreserve eerste waardering	2.520	0	-2.520	0
Bestemmingsreserve NPO	1.012.824	-391.579	0	621.245
Totaal 2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	1.068.924	-391.579	-56.100	621.245
	boekwaarde ultimo 2023*	toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	boekwaarde ultimo 2024
Bestemmingsreserve privaat	631.890	194.700	0	826.590
Totaal 2.1.1.3. Bestemmingsreserves privaat	631.890	194.700	0	826.590

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	Boekwaarde per 31 december 2023*	Mutaties 2024			Boekwaarde per 31 december 2024	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2. Voorzieningen							
2.2.1 Personele voorzieningen							
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	204.380	37.120	-13.800	0	227.700	20.132	207.568
2.2.1.7. Overige personele voorzieningen	75.380	56.590	-770	0	131.200	6.022	125.178
2.2.3. Voorziening groot onderhoud	1.150.320	0	0	-1.150.320	0	0	0
Totaal 2.2. Voorzieningen	1.430.080	93.710	-14.570	-1.150.320	358.900	26.154	332.746

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	Boekwaarde per 31 december 2023*	Aflossingen 2024	Boekwaarde per 31 december 2024	Kortlopend deel < 1 jaar	Middellang deel 1-5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar
2.3. Langlopende schulden						
2.3.3. Kredietinstellingen**	102.000	6.000	96.000	6.000	30.000	60.000
2.3.7. Overige langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.3. Langlopende schulden	102.000	6.000	96.000	6.000	30.000	60.000

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

** Kortlopend deel ultimo 2023 geherrubriceerd van kort naar langlopende schulden

	31 december 2024	31 december 2023*
2.4. Kortlopende schulden		
2.4.4. Schulden aan OCW/EZ	808.740	808.740
2.4.8. Crediteuren	352.230	231.080
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.121.210	1.013.750
2.4.10. Pensioenen	281.680	275.100
2.4.12. Overige kortlopende schulden	78.310	95.230
2.4.16. Vooruit ontvangen bedragen	257.520	623.220
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	715.165	647.780
2.4.19. Overige overlopende passiva	56.855	103.990
Totaal 2.4. Kortlopende schulden	3.671.710	3.798.890

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

4.4.3 Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten over 2024

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
3. Baten			
3.1. Rijksbijdragen			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	22.949.420	22.686.850	22.504.838
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	539.100	620.130	242.572
3.1.3.3. Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	1.073.740	763.580	971.660
Totaal 3.1. Rijksbijdragen	24.562.260	24.070.560	23.719.070
3.2. Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	109.960	55.500	44.250
Totaal 3.2. Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	109.960	55.500	44.250
3.5. Overige baten			
3.5.1. Opbrengst verhuur	244.070	222.860	220.800
3.5.2. Detachering personeel	30.250	0	72.670
3.5.5. Ouderbijdragen	660.030	654.500	709.480
3.5.10. Overige	372.929	292.000	295.040
Totaal 3.5. Overige baten	1.307.279	1.169.360	1.297.990
Totaal 3. Baten	25.979.499	25.295.420	25.061.310

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	16.193.487	15.430.430	14.816.960
4.1.1.2. Sociale lasten	3.200.930	3.314.260	3.033.710
4.1.1.5. Pensioenlasten	2.299.260	2.303.360	2.215.380
Totaal 4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	21.693.677	21.048.050	20.066.050
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	93.710	0	79.570
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	862.840	619.330	840.150
4.1.2.3. Overige	1.156.760	779.630	953.820
Totaal 4.1.2. Overige personele lasten	2.113.310	1.398.960	1.873.540
4.1.3.2. Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-1.110.402	-406.000	-903.729
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	-172.998	0	-152.111
Totaal 4.1.3. Ontvangen vergoedingen	-1.283.400	-406.000	-1.055.840
Totaal 4.1. Personeelslasten	22.523.587	22.041.010	20.883.750

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	Jaarrekening	Jaarrekening
Formatie	2024	2023*
DIR	15,18	14,36
OP	173,59	164,76
OOP	46,40	50,74
Totaal	235,17	229,86

*Inclusief VSA

Kinderopvang	2,49	2,47

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
4. Lasten			
4.2. Afschrijvingen			
4.2.2. Afschrijvingen materiele vaste activa	389.910	365.470	344.960
Totaal 4.2. Afschrijvingen	389.910	365.470	344.960
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.1. Huurlasten	143.190	163.480	152.900
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	194.360	134.000	182.700
4.3.4. Energie en water	394.460	375.010	345.400
4.3.5. Schoonmaakkosten	540.520	499.800	502.480
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	23.910	28.550	28.330
4.3.7. Dotatie onderhoudsvoorziening	0	320.700	622.380
4.3.8. Overige huisvestingslasten	114.460	86.600	94.300
Totaal 4.3. Huisvestingslasten	1.410.900	1.608.140	1.928.490
4.4. Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	516.690	661.950	596.500
4.4.2. Inventaris en apparatuur	333.470	271.950	250.070
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	615.610	651.630	561.420
4.4.5. Overige	295.362	313.050	318.140
Totaal 4.4. Overige lasten	1.761.132	1.898.580	1.726.130
Totaal 4.2. t/m 4.4.	3.561.942	3.872.190	3.999.580

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
6. Financiële baten en lasten			
6.1. Financiële baten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	22.730	0	4.280
6.1.3. Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0	0
Totaal 6.1. Financiële baten	22.730	0	4.280
6.2. Financiële lasten			
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	10.820	19.050	11.590
Totaal 6.2. Financiële lasten	10.820	19.050	11.590
Totaal 6. Financiële baten en lasten	11.910	-19.050	-7.310
7. Belastingen	-7.730	0	0

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
Honorarium accountant (in 4.4.1.)			
Kosten onderzoek jaarrekening	5.460	30.500	44.130

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

4.5 Enkelvoudige balans per 31 december 2024 (na bestemming resultaat)

	31 december 2024	31 december 2023*		31 december 2024	31 december 2023*
1. Activa			2. Passiva		
1.1.2. Materiele vaste activa	3.101.290	2.839.270	2.1. Eigen vermogen	4.383.020	3.374.610
Totaal 1.1. Vaste activa	3.101.290	2.839.270	2.2. Voorzieningen	358.900	1.430.080
1.2.2. Vorderingen	241.700	246.900	2.3. Langlopende schulden	96.000	102.000
1.2.4. Liquide middelen	5.132.370	5.588.540	2.4. Kortlopende schulden	3.637.440	3.768.020
Totaal 1.2. Vlottende activa	5.374.070	5.835.440			
Totaal 1. Activa	8.475.360	8.674.710	Totaal 2. Passiva	8.475.360	8.674.710

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

4.6 Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2024

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
Baten			
3.1. Rijksbijdragen	24.562.260	24.070.560	23.719.070
3.2. Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	109.960	55.500	44.250
3.5. Overige baten	1.050.109	925.550	1.100.000
Totaal 3. Baten	25.722.329	25.051.610	24.863.320
Lasten			
4.1. Personeelslasten	22.360.737	21.881.070	20.732.610
4.2. Afschrijvingen	387.880	364.250	343.900
4.3. Huisvestingslasten	1.408.210	1.606.490	1.926.080
4.4. Overige lasten	1.719.842	1.842.630	1.683.050
Totaal 4. Lasten	25.876.669	25.694.440	24.685.640
Saldo baten en lasten	-154.340	-642.830	177.680
6. Financiële baten en lasten	12.430	-18.300	-7.070
Netto resultaat	-141.910	-661.130	170.610

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

4.7 Enkelvoudig kasstroomoverzicht 2024

	2024	2023*
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat voor financiële baten en lasten	-154.340	177.680
Aanpassingen voor:		
afschrijvingen	387.880	343.900
mutaties voorzieningen	-1.071.180	178.340
correctie eigen vermogen ivm stelselwijziging groot onderhoud	1.150.320	0
Mutaties werkkapitaal		
vorderingen	5.200	52.560
kortlopende schulden	-130.580	563.620
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties	187.300	1.316.100
ontvangen interest	22.710	4.100
betaalde interest	-10.280	-11.170
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	199.730	1.309.030
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(des)investerings materiële vaste activa	-649.900	-443.820
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-649.900	-443.820
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
aflossing langlopende schulden	-6.000	-25.260
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-6.000	-25.260
Mutatie liquide middelen	-456.170	839.950
beginstand liquide middelen	5.588.540	4.748.590
mutatie liquide middelen	-456.170	839.950
Eindstand liquide middelen	5.132.370	5.588.540

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening)

4.8 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2024

4.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans

	Aanschafwaarde per 31 december 2023*	Afschrijvingen tot en met 31 december 2023*	Boekwaarde per 31 december 2023*	Mutaties 2024				Aanschafwaarde per 31 december 2024	Afschrijvingen tot en met 31 december 2024	Boekwaarde per 31 december 2024
				Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Afschrijvingen desinvesteringen			
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	1.598.470	-772.170	826.300	375.160	0	-73.480	0	1.973.630	-845.650	1.127.980
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	3.736.700	-1.968.110	1.768.590	203.840	0	-260.550	0	3.940.540	-2.228.660	1.711.880
1.1.2.4. Overige materiele vaste activa	615.730	-371.350	244.380	70.900	0	-53.850	0	686.630	-425.200	261.430
Totaal 1.1.2. Materiele vaste activa	5.950.900	-3.111.630	2.839.270	649.900	0	-387.880	0	6.600.800	-3.499.510	3.101.290

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	31 december 2024	31 december 2023*
1.2.2. Vorderingen		
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	21.080	1.270
1.2.2.2. Vorderingen op OCW/EZ	35.540	0
1.2.2.10. Overige vorderingen	78.200	109.850
1.2.2.15. Overlopende activa overige	106.880	135.780
Totaal 1.2.2. Vorderingen	241.700	246.900

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	31 december 2024	31 december 2023*
1.2.4. Liquide middelen		
1.2.4.1. Kasmiddelen	1.500	480
1.2.4.2. Tegoeden op bankrekeningen	5.130.870	5.588.060
Totaal 1.2.4. Liquide middelen	5.132.370	5.588.540

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	boekwaarde ultimo 2023*	bestemming resultaat	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	boekwaarde ultimo 2024
2.1. Eigen Vermogen				
2.1.1.1. Algemene reserve	1.673.796	54.969	1.206.420	2.935.185
2.1.1.2. Bestemmingsreserve publiek	1.068.924	-391.579	-56.100	621.245
2.1.1.3. Bestemmingsreserve privaat	631.890	194.700	0	826.590
Totaal 2.1. Eigen Vermogen	3.374.610	-141.910	1.150.320	4.383.020

	boekwaarde ultimo 2023*	toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	boekwaarde ultimo 2024
Algemene reserve	1.673.796	54.969	0	1.728.765
Vrijval voorziening groot onderhoud	0	0	1.150.320	1.150.320
Vrijval bestemmingsreserves bestuursbesluit	0	0	56.100	56.100
Totaal 2.1.1.1. Algemene reserve	1.673.796	54.969	1.206.420	2.935.185

	boekwaarde ultimo 2023*	toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv alg reserve	boekwaarde ultimo 2024
Bestemmingsreserve personeel	30.870	0	-30.870	0
Bestemmingsreserve materieel	22.710	0	-22.710	0
Bestemmingsreserve eerste waardering	2.520	0	-2.520	0
Bestemmingsreserve NPO	1.012.824	-391.579	0	621.245
Totaal 2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	1.068.924	-391.579	-56.100	621.245

	boekwaarde ultimo 2023*	toevoeging/onttrekking	Vrijval rechtstreeks tgv	boekwaarde ultimo 2024
Bestemmingsreserve privaat	631.890	194.700	0	826.590
Totaal 2.1.1.3. Bestemmingsreserves privaat	631.890	194.700	0	826.590

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	Boekwaarde per 31 december 2023*	Mutaties 2024			Boekwaarde per 31 december 2024	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
		Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval			
2.2. Voorzieningen							
2.2.1. Personele voorzieningen							
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	204.380	37.120	-13.800	0	227.700	20.132	207.568
2.2.1.7. Overige personele voorzieningen	75.380	56.590	-770	0	131.200	6.022	125.178
2.2.3. Voorziening groot onderhoud	1.150.320	0	0	-1.150.320	0	0	0
Totaal 2.2. Voorzieningen	1.430.080	93.710	-14.570	-1.150.320	358.900	26.154	332.746

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	Boekwaarde per 31 december 2023*	Aflossingen 2024	Boekwaarde per 31 december 2024	Kortlopend deel < 1 jaar	Middellang deel 1-5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar
2.3. Langlopende schulden						
2.3.3. Kredietinstellingen**	102.000	6.000	96.000	6.000	30.000	60.000
2.3.7. Overige langlopende schulden	0	0	0	0	0	0
Totaal 2.3. Langlopende schulden	102.000	6.000	96.000	6.000	30.000	60.000

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

** Kortlopend deel ultimo 2023 geherrubriceerd van kort naar langlopende schulden

	31 december 2024	31 december 2023*
2.4. Kortlopende schulden		
2.4.4. Schulden aan OCW/EZ	808.740	808.740
2.4.8. Crediteuren	344.840	221.560
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.116.380	1.010.000
2.4.10. Pensioenen	280.070	273.770
2.4.12. Overige kortlopende schulden	70.580	95.230
2.4.16. Vooruit ontvangen bedragen	257.520	623.220
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	709.485	642.530
2.4.19. Overige overlopende passiva	49.825	92.970
Totaal 2.4. Kortlopende schulden	3.637.440	3.768.020

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

Niet uit balans blijvende verplichtingen	Looptijd	Jaarbedrag in € incl BTW
schoonmaakcontracten div bedrijven	contract per school	507.478
energie Engie via Energie voor scholen	1-1-24 t/m 31-12-25	262.811
contract Multifunctionals Veenman	1-3-22 t/m 28-02-26	27.246
kopieercontract enkele scholen Konica Minolta	contract per school	14.341
afvalverwerking Renewi (div scholen)	1-5-2020 t/m 30-04-26	10.594
afvalverwerking GP Groot (div scholen)	contract per school	14.072

Per 1 januari 2024 is Stichting Vrijescholen Ithaka gefuseerd met Vrije School Amersfoort

Minder bekostiging augustus-december 2022

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, was dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek ongeveer 93% voor het schooljaar 2022-2023.

Schoolbesturen in het primair onderwijs werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met ongeveer 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 759.350. Dit bedrag is – evenals vorig jaar – niet als vordering op de balans per 31 december 2024 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts ‘een boekhoud-technische correctie [is] aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging’. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties.

Stichting Vrijescholen Ithaka heeft met 221 andere schoolorganisaties, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door

de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen naar aanleiding van de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens Stichting Vrijescholen Ithaka waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom heeft Stichting Vrijescholen Ithaka gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 222 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hoger beroepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

4.8.2 Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
3. Baten			
3.1. Rijksbijdragen			
3.1.1.1. Rijksbijdrage OCW	22.949.420	22.686.850	22.504.838
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	539.100	620.130	242.572
3.1.3.3. Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	1.073.740	763.580	971.660
Totaal 3.1. Rijksbijdragen	24.562.260	24.070.560	23.719.070
3.2. Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	109.960	55.500	44.250
Totaal 3.2. Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	109.960	55.500	44.250
3.5. Overige baten			
3.5.1. Opbrengst verhuur	258.660	237.810	235.000
3.5.2. Detachering personeel	62.560	33.240	116.770
3.5.5. Ouderbijdragen	660.030	654.500	709.480
3.5.10. Overige	68.859	0	38.750
Totaal 3.5. Overige baten	1.050.109	925.550	1.100.000
Totaal 3. Baten	25.722.329	25.051.610	24.863.320

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	16.071.677	15.316.680	14.711.060
4.1.1.2. Sociale lasten	3.181.430	3.296.360	3.014.420
4.1.1.5. Pensioenlasten	2.289.170	2.293.150	2.207.330
Totaal 4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	21.542.277	20.906.190	19.932.810
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	93.710	0	79.570
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	853.610	605.350	824.360
4.1.2.3. Overige	1.151.900	775.530	951.710
Totaal 4.1.2. Overige personele lasten	2.099.220	1.380.880	1.855.640
4.1.3.2. Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-1.110.402	-406.000	-903.729
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	-170.358	0	-152.111
Totaal 4.1.3. Ontvangen vergoedingen	-1.280.760	-406.000	-1.055.840
Totaal 4.1. Personeelslasten	22.360.737	21.881.070	20.732.610

*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA

	Jaarrekening	Jaarrekening
Formatie	2024	2023*
DIR	15,18	14,36
OP	173,59	164,76
OOP	46,40	50,74
Totaal	235,17	229,86
*Inclusief VSA		

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
4. Lasten			
4.2. Afschrijvingen			
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa	387.880	364.250	343.900
Totaal 4.2. Afschrijvingen	387.880	364.250	343.900
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.1. Huurlasten	143.180	163.480	152.900
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	194.360	134.000	182.700
4.3.4. Energie en water	393.570	375.010	344.520
4.3.5. Schoonmaakkosten	538.730	498.150	500.950
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	23.910	28.550	28.330
4.3.7. Dotatie onderhoudsvoorziening	0	320.700	622.380
4.3.8. Overige huisvestingslasten	114.460	86.600	94.300
Totaal 4.3. Huisvestingslasten	1.408.210	1.606.490	1.926.080
4.4. Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	495.070	635.200	571.000
4.4.2. Inventaris en apparatuur	332.900	270.200	249.000
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	615.610	650.630	561.420
4.4.5. Overige	276.262	286.600	301.630
Totaal 4.4. Overige lasten	1.719.842	1.842.630	1.683.050
Totaal 4.2. t/m 4.4.	3.515.932	3.813.370	3.953.030
*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA			

	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
6. Financiële baten en lasten			
6.1. Financiële baten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	22.710	0	4.100
6.1.3. Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0	0
Totaal 6.1. Financiële baten	22.710	0	4.100
6.2. Financiële lasten			
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	10.280	18.300	11.170
Totaal 6.2. Financiële lasten	10.280	18.300	11.170
Totaal 6. Financiële baten en lasten	12.430	-18.300	-7.070
Honorarium accountant (in 4.4.1.)	realisatie 2024	begroting 2024	realisatie 2023*
Onderzoek jaarrekening	5.960	23.000	37.180
*Inclusief VSA 2023 (uit aparte jaarrekening), zie bijlage voor oorspronkelijk Ithaka en VSA			

4.8.3 Model G1 verantwoording subsidies zonder verrekeningsclausule

Subsidie	Kenmerk	Datum toewijzing	Afgerond in 2024	Onderhanden ultimo 2024
Subsidie voor studieverlof 2022 (31FK)	1279073-1	22-8-2022	ja	nee
Subsidie voor studieverlof 2023 (06QZ)	1350739-1	22-8-2023	ja	nee
Subsidie voor studieverlof 2023 (09NN)	1350424-1	22-8-2023	nee	ja
Subsidie voor studieverlof 2023 (31RX)	1350745-1	22-8-2023	ja	nee
Subsidie zij-instroom 2020 (06RD)	1102781-1	21-12-2020	ja	nee
Subsidie zij-instroom 2021 (24RA)	1183745-1	22-11-2021	nee	ja
Subsidie zij-instroom 2021 (06QZ)	1183607-1	22-11-2021	nee	ja
Subsidie zij-instroom 2021 (06RD)	1183638-1	22-11-2021	ja	nee
Subsidie zij-instroom 2021 (09NN)	1183649-1	22-11-2021	ja	nee
Subsidie zij-instroom 2021 (31RX)	1183768-1	22-11-2021	ja	nee
Subsidie zij-instroom 2023 (09NN)	1373585-1	21-11-2023	nee	ja
Subsidie zij-instroom 2023 (09ZG)	1373637-1	21-11-2023	nee	ja
Subsidie zij-instroom 2023 (31RX)	1373718-1	21-11-2023	nee	ja
Subsidie zij-instroom 2023 (correctie 1373637-1)	1390343-1	nvt	ja	nee
Subsidie zij-instroom 2024 (06QZ)	1408471-1	21-5-2024	nee	nee
Subsidie zij-instroom 2024 (31RX)	1408456-1	21-5-2024	nee	ja
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden 2022	VBV22-PO-2620	11-11-2022	nee	ja
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden 2022	VBV22-PO-2634	11-11-2022	nee	ja
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden 2023	VBV23P-PO-0047	31-5-2023	nee	ja
Tegemoetkoming opleidingskosten instroom schoolleider po	ISPO23019	16-11-2023	nee	ja
Tegemoetkoming opleidingskosten instroom schoolleider po	ISPO24022	26-11-2024	nee	ja
Ontwikkelkracht 2024-2025 (24RA)	OWK240051	5-6-2024	nee	ja
Ontwikkelkracht 2024-2025 (04NH)	OWK240032	5-6-2024	nee	ja

4.8.4 Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij	juridische vorm	statutaire zetel	code activiteit
Stichting Kinderopvang Ithaka	Stichting	Haarlem	4
Code activiteit			
1	contractonderwijs		
2	contractonderzoek		
3	onroerende zaken		
4	overige: deelname 100%, te consolideren met Stichting Vrijescholen Ithaka		

4.8.5 WNT verantwoording

Verantwoording WNT 2024						
De WNT is van toepassing op Stichting Vrijescholen Ithaka. Het bezoldigingsmaximum is berekend conform het WNT-maximum voor het onderwijs.						
Op grond van de WNT regelgeving is de klasse-indeling c van toepassing. Bij deze klasse-indeling geldt voor 2024 een bezoldigingsmaximum van € 166.000.						
De klasse-indeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:						
Gemiddelde totale baten	4					
Gemiddeld aantal leerlingen	3					
Gewogen aantal onderwijssoorten	1					
Totaal aantal complexiteitspunten	8					
1a. Leidinggevende topfunctionarissen mét dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling (bedragen in €)						
Naam	M.S. van Wijnen					
Funcitiegegevens	Bestuurder					
Aanvang en einde functievervulling 2024	1/1-31/12					
Omvang dienstverband in FTE	1					
Dienstbetrekking j/n	ja					
Bezoldiging 2024						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.825					
Beloningen betaalbaar op termijn	23.486					
Subtotaal	157.311					
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	166.000					
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0					
Totaal bezoldiging 2024	157.311					
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.					
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.					
Gegevens 2023						
Naam	M.S. van Wijnen					
Aanvang en einde functievervulling 2023	1/1-31/12					
Funcitiegegevens	bestuurder					
Omvang dienstverband 2023 in FTE	1					
Dienstbetrekking j/n	ja					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.702					
Beloningen betaalbaar op termijn	19.586					
Subtotaal	145.288					
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	159.000					
Totaal bezoldiging 2023	145.288					
1c. Toezichthoudende topfunctionarissen (bedragen in €)						
Naam	R. van Duuren	W. Immink	F. Kleemans	E. Steenbakkers	M. Fortuin	R. van Duuren
Funcitiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT	Voorzitter RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling 2024	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12		
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	12.450	8.300	8.300	8.300	0	0
Subtotaal	12.450	8.300	8.300	8.300	0	0
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	24.900	16.600	16.600	16.600	0	0
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2024	12.450	8.300	8.300	8.300	0	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2023						
Aanvang en einde functievervulling 2023	1/10-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-30/09	1/1-30/09
Totale bezoldiging 2023	2.982	7.950	8.055	7.950	8.987	5.963
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	5.963	15.900	15.900	15.900	17.888	11.925
1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder						
Funcitiegegevens	Naam					
Trainee Raad van Toezicht	C.F. Langeveld					

4.8.6 Resultaatbestemming en ondertekening jaarrekening 2024

Voorstel resultaatbestemming:		
54.969	onttrekking aan algemene reserve	
-391.579	onttrekking aan bestemmingsreserve NPO	
194.700	toevoeging aan bestemmingsreserve privaat	
-141.910	Totaal resultaat	

Ondertekening bestuurder en toezichthouders

Bestuurder

M.S. van Wijnen

Toezichthouders

R. van Duuren

W. Immink

F. Kleemans

E. Steenbakkers

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Vrijescholen Ithaka

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Vrijescholen Ithaka te Haarlem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrijescholen Ithaka per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- Zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De balans per 31 december 2024.
2. De staat van baten en lasten over 2024.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrijescholen Ithaka zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regelgeving jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf '2.3.1. Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn.
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 16 juni 2025

Eshuis Registeraccountants B.V.

w.g. drs. P.J.M. Snijders RA

Bijlage 1: Jaarverslag GMR 2024

Bezetting GMR

Personeelsgeleding

- Wilfra Marseille (VS Kennemerland en VS Kleverpark) – Vicevoorzitter/secretaris;
- Wieteke van Hemert (VS Rudolf Steiner Alkmaar en De Sterrenzanger);
- Josefien van Geluk (VS Adriaan Roland Holtschool);
- Roel Wijdenes (VS Parcival);
- Daphne Arms (VS Rudolf Steiner Haarlem);
- Marleen Kunst (VS Amersfoort, tot november 2024);
- Marije van Ravensberg (VS Amersfoort, vanaf november 2024).

Oudergeleding

- Maarten Claassen (VS Kennemerland en VS Kleverpark, tot einde schooljaar 2023/2024);
- Jenny Morrice en Bo Jacobs (VS Waterlandschool);
- Marcel Zonneveld (VS Castricum) – Voorzitter;
- Robert Houtenbos (VS De Sterrenzanger);
- Edwin Entius (VS Adriaan Roland Holtschool);
- Guus Koot (VS Kleverpark en VS Lindeboom);
- Matthijs van Dijk (VS Toermalijn, vanaf oktober 2024).

GMR-vergaderingen

De vergaderingen hebben fysiek plaatsgevonden dit jaar, op uitzondering van het overleg over de conceptbegroting 2024-2027. Door de vergaderingen bij het stafbureau van Ithaka te houden, kunnen GMR leden, waar nodig, via een onlineverbinding aansluiten bij de fysieke vergaderingen.

Eens per schooljaar proberen de GMR en RvT, voor het halfjaarlijkse overleg om deze fysiek op één van de scholen te doen binnen de Ithaka stichting. In maart 2024 was de locatie bij Adriaan Roland Holtschool in Bergen.

Het andere overleg met de RvT, was mede door de drukke agenda's en het begrotingsproces, online gedaan. De wens is echter deze ook fysiek te laten plaatsvinden.

Werkgroep Financiën

Ook is dit jaar veelvuldig gebruik gemaakt van de financiële werkgroep om financiële stukken (jaarrekening, begroting, kaderbrief, voor het jaar 2025) voor te bereiden en namens de GMR advies uit te brengen richting Ithaka. Alle GMR-leden ontvangen de stukken en kunnen altijd input leveren en bij de bijeenkomsten aansluiten. De financiële werkgroep heeft twee leden, die alle twee ook in de GMR zitten. Er is bij de werkgroep behoefte aan iemand die financieel onderlegd is.

Ondersteuning

Tot het einde van het schooljaar 2023-2024 zijn de notulen verzorgd door Debbie Claassen. Vanaf begin schooljaar 2024-2025 worden de notulen verzorgd door het stafbureau van Ithaka. Daarnaast wordt de GMR voor allerlei andere activiteiten ook ondersteund door het stafbureau van Ithaka. De hulp vanuit het stafbureau Ithaka heeft betrekking op hulp voor communicatie buiten de GMR richting bijvoorbeeld de MR-en en directies van de verschillende scholen en waar nodig voor andere zaken en/of onderwerpen om de GMR te ondersteunen.

Bestuur

Tijdens het open gedeelte van de GMR-vergaderingen is de bestuurder van Ithaka, Marin van Wijnen, aanwezig geweest. Zij heeft de ontwikkelingen, nieuw beleid en documenten die vanuit de stichting naar de GMR zijn gegaan, toegelicht en vragen beantwoord. Bij voorkeur wordt het nieuwe beleid al vroeg geagendeerd of gedeeld, opdat de GMR input kan leveren en zo nodig kan participeren in een werkgroep.

Raad van Toezicht

Zowel in maart als in november 2024 is er gezamenlijk vergaderd met RvT. Bij de vergadering van november 2024 was ook de bestuurder van Ithaka aanwezig.

Begroting stichting Ithaka

De GMR heeft positief geadviseerd over de begroting 2025-2027. De professionalisering van de begroting heeft geleid tot een heldere en duidelijk aanpak van de begroting. Het blijft van belang het financiële bewustzijn levendig te houden, binnen de staf van Ithaka en bij de aangesloten scholen.

De bestuurder en controller van Ithaka geven aan de GMR blijk van een goede materiekennis en het leeft duidelijk. Ook is er vertrouwen in een stabiele begroting op de langere termijn.

De GMR is enthousiast over de werkwijze om met alle afzonderlijke schooldirecteuren de begrotingstool te gebruiken. De afzonderlijke Medezeggenschapsraden lijken nog beter dan voorheen aangesloten op het proces, waardoor de begroting nog beter onderbouwd is en nog meer vertrouwen geeft.

De volgende argumenten heeft de GMR meegenomen in het besluit:

- Er is een sluitende begroting voor 2025;
- Er is zicht op de oorzaak van het negatieve resultaat voor 2026 en de afname van dat tekort over 2027. Dit duidt op lange termijnvisie;
- Fijn dat de ZZP'ers in dienst zijn gekomen;
- Er is een beargumenteerde keuze gemaakt om te blijven investeren in bovenschools, omdat gebleken is dat dat effect heeft om leerkrachten te behouden.

Koersplan 2023-2027

Een tussentijdse stand van zaken over de koersplan-acties is besproken met de GMR. Vanuit de vier ambities zijn de stand van zaken voor de onderliggende acties aangegeven vanuit Ithaka. De vier hoofdambities zijn als volgt:

1. Ontwikkelcultuur;
2. Wereldgericht;
3. Goed vrijeschoolonderwijs;
4. Vitaal fundament.

Bovenstaande ambities zijn verder uitgewerkt in het koersplan 2023-2027 document. De acties zijn afgerond, gaande of zijn al ingepland voor 2025 en waar nodig de jaren daarna.

Samenwerking Ithaka – Stichting Geert Groote Scholen

Stichting Geert Groote Scholen (voortaan SGGs) heeft eind schooljaar 2023-2024 een voortzetting van de onvoldoende op bestuursniveau ontvangen van de Inspectie. Eén school heeft een zeer zwak

gekregen en één school een voortzetting van de onvoldoende en herstelopdracht. SGGs staat ook nog onder financieel toezicht.

Dit en andere overwegingen hebben het toezichthoudend deel van het bestuur doen besluiten in september 2024 op te stappen, de drie leden willen de verantwoordelijkheid niet meer voortzetten. Met het uittreden van de leden van het toezichthoudend deel van het bestuur ontstond een acuut probleem, en is contact opgenomen met de toezichthouder van Ithaka. Met de vraag of de RvT van Ithaka ook RvT van de SGGs zou willen worden en daarmee expertise, samenwerking en toekomstbeelden kan toevoegen aan de vraagstukken met betrekking tot continuïteit naar de toekomst toe.

Het voorstel voor samenwerking is als volgt geformuleerd, in verkorte vorm:

1. Voor de duur van aanvankelijk een jaar zal bijna de volledige RvT van Ithaka de toezichthoudende rol voor de SGGs op zich nemen en gebruiken om een duurzame strategische koers voor de toekomst van SGGs en mogelijk Ithaka te ondersteunen;
2. De bestuurder van Ithaka (MS van Wijnen) schrijft zich in als medebestuurder van de SGGs;
3. Ithaka vormt in deze periode een 'lifeline' voor de SGGs en dit geeft de bestuurders de tijd en ruimte om met alle partijen te onderzoeken wat een wenselijk definitief scenario voor de SGGs kan zijn;
4. De Vrijeschool Amstelveen (Parcivalschool) zal per datum inschrijving gehost gaan worden door Ithaka. Dit zal tenminste voor de duur van de herstelopdracht zijn. Hosting wil zeggen dat de Parcivalschool als school van Ithaka beschouwd zal worden en daarmee toegevoegd zal worden aan de reguliere overleggen (DT/IB/Scholing etc.) van Ithaka. De bestuurder van Ithaka geeft sturing aan deze school. Hiervoor wordt met ingang van januari 2025 een afdracht aan Ithaka gedaan volgens de Ithaka standaarden;
5. SGGs Amsterdam blijven dagelijks aangestuurd worden door de bestuurder van SGGs;
6. Er wordt een dienstverleningsovereenkomst opgesteld waarin wordt vastgelegd welke taken en verantwoordelijkheden bij welke partij horen, zodat hierover helderheid is.

Voorwaarden voor de realisatie van dit voorstel:

- Adequate bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering, gelijk aan hetgeen Ithaka heeft.
- De afgesproken inzet vooralsnog voor één jaar: van september 2024 tot september 2025.
- De RvT wordt dan ook werkgever van de huidige bestuurder SGGs.
- De bestuurder van Ithaka wordt benoemd als tweede bestuurder van SGGs.
- De RvT wordt passend bezoldigd voor de rol die zij op zich nemen. D.w.z. op basis van het leerlingaantal van SGGs of van de twee stichtingen samen, met dan een aanvullende toelage op basis van het verschil tussen het totaalbedrag en wat de RvT leden al ontvangen voor Ithaka.
- Er komt een separaat van Ithaka een jaarrooster voor de RvT vergadercyclus met de SGGs.
- Bestuurders en stafleden van Ithaka en SGGs gaan een diepgravend onderzoek doen per domein; onderwijskwaliteit, financiën, huisvesting en onderdeel personeel (inzetbaarheid, werk-/organisatiecultuur, verloop, vacatures, opleidingsniveau, uitkomsten RI&E/MTO, functiehuis e.d.).

Gebaseerd op het bovenstaande is er begin van het schooljaar 2024-2025 veelvuldig contact geweest (incl. een extra GMR/Ithaka overleg) tussen de GMR en de bestuurder van Ithaka om dit te bespreken

en de adviesaanvraag toe te lichten en vragen te beantwoorden. Aan de hand van het bovenstaande, de toelichtingen en het plan, is er vanuit de GMR positief advies gegeven over de samenwerking met SGGS, met de specifieke randvoorwaarden zoals aangegeven.

In de loop van het schooljaar 2024-2025 zal hier nog meerdere keren op teruggekomen worden, zoals bijvoorbeeld de status van het onderzoek, tussentijds resultaten en eventuele inzichten in de toekomstige plannen aan de hand van deze onderzoeken.

Belangrijke ontwikkelingen 2024

Vanuit de GMR

De GMR probeert zich te profileren en meer gestructureerd te werken, om zodoende een duidelijkere en beter beheersbare werkwijze te hebben in een schooljaar. Daarbij zijn er natuurlijk altijd onderwerpen, die niet van tevoren bekend zijn.

Het delen van de notulen en samenvattingen van de GMR-overleggen met directeuren en de MR-en, wordt als positief ervaren en zal als zodanig worden voortgezet.

Vanuit de GMR wordt er verder gewerkt aan een jaarkalender om meer structuur voor de GMR in een schooljaar te hebben en van tevoren te kunnen voorbereiden op specifieke onderwerpen.

Ook is het document “nut en toegevoegde waarde GMR” bijgewerkt en gedeeld met alle scholen, om zodoende meer zichtbaarheid te krijgen voor de GMR en hopelijk nieuwe leden te werven. Begin 2025 zal dit worden opgevolgd bij de scholen.

Eind 2024 is er een GMR cursus georganiseerd voor de Ithaka en SGGS GMR-leden om zodoende meer kennis te krijgen. Deze cursus is gegeven door Suzanne Parent van de VOO (Vereniging Openbaar Onderwijs) en hierin zijn de volgende punten behandeld:

- Speelveld van de GMR/positie in de organisatie;
- Wat zijn exclusieve bevoegdheden van de GMR t.o.v. de MR-en;
- Strategisch beleidsplan en hoe je de bestuurder scherp houdt op de voortgang en uitvoering van dit beleid;
- Rol van de GMR bij de benoeming van toezichthouders en bestuursleden;
- Relatie GMR en Raad van Toezicht;
- GMR en achterban: hoe kun je de achterban betrekken bij het werk van de GMR.

Belangrijkste besluiten 2024

- Aansluitingskaders (Advies GMR);
- Formatieplan 2024-2025 (Instemming P-geleding GMR);
- Interventierepertoire bestuurlijk handelen (Advies GMR);
- Kaderbrief 2025 (Advies GMR);
- Begroting 2025-2027 (Advies GMR);
- Intensieve samenwerking Stichting Geert Groote Scholen en Stichting Ithaka (Advies GMR).

Namens het medezeggenschapsorgaan:

Marcel Zonneveld (voorzitter GMR Ithaka)

d.d. 05 Februari 2025

Bijlage 2: Oorspronkelijke jaarrekeningen 2023 Ithaka en VSA

	Realisatie	Realisatie	Realisatie
Balans	2023 Ithaka	2023 VSA	2023 Totaal
1. Activa			
1.1.2. Materiele vaste activa	2.165.850	673.420	2.839.270
Totaal 1.1. Vaste activa	2.165.850	673.420	2.839.270
1.2.2. Vorderingen	241.250	5.650	246.900
1.2.4. Liquide middelen	4.515.030	1.073.510	5.588.540
Totaal 1.2. Vlottende activa	4.756.280	1.079.160	5.835.440
Totaal 1. Activa	6.922.130	1.752.580	8.674.710
2. Passiva			
2.1. Eigen Vermogen	2.575.170	799.440	3.374.610
2.2. Voorzieningen	869.110	560.970	1.430.080
2.3. Langlopende schulden	0	96.000	96.000
2.4. Kortlopende schulden	3.477.850	296.170	3.774.020
Totaal 2. Passiva	6.922.130	1.752.580	8.674.710
	Realisatie	Realisatie	Realisatie
	2023 Ithaka	2023 VSA	2023 Totaal
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	474.650	351.650	826.300
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	1.462.120	306.470	1.768.590
1.1.2.4. Overige materiele vaste activa	229.080	15.300	244.380
Totaal 1.1.2. Materiele vaste activa	2.165.850	673.420	2.839.270
1.2.2.1. Debiteuren algemeen	0	1.270	1.270
1.2.2.10. Overige vorderingen	105.470	4.380	109.850
1.2.2.15. Overlopende activa overige	135.780	0	135.780
Totaal 1.2.2. Vorderingen	241.250	5.650	246.900
1.2.4.1. Kasmiddelen	480	0	480
1.2.4.2. Tegoeden op bankrekeningen	4.514.550	1.073.510	5.588.060
Totaal 1.2.4. Liquide middelen	4.515.030	1.073.510	5.588.540
2.1. Eigen Vermogen			
2.1.1.1. Algemene reserve	1.279.516	394.280	1.673.796
2.1.1.2. Bestemmingsreserve publiek	794.204	274.720	1.068.924
2.1.1.3. Bestemmingsreserve privaat	501.450	130.440	631.890
Totaal 2.1. Eigen Vermogen	2.575.170	799.440	3.374.610
Bestemmingsreserve personeel	0	30.870	30.870
Bestemmingsreserve materieel	0	22.710	22.710
Bestemmingsreserve eerste waardering	0	2.520	2.520
Bestemmingsreserve NPO	794.204	218.620	1.012.824
Totaal 2.1.1.2. Bestemmingsreserves publiek	794.204	274.720	1.068.924
Bestemmingsreserve privaat	501.450	130.440	631.890
Totaal 2.1.1.3. Bestemmingsreserves privaat	501.450	130.440	631.890
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	187.240	17.140	204.380
2.2.1.7. Overige personele voorzieningen	75.380		75.380
2.2.3. Voorziening groot onderhoud	606.490	543.830	1.150.320
Totaal 2.2. Voorzieningen	869.110	560.970	1.430.080
2.3.7. Overige langlopende schulden	0	0	0
2.3.3. Kredietinstellingen	0	102.000	102.000
Totaal 2.3. Langlopende schulden	0	102.000	102.000
2.4.4. Schulden aan OCW/EZ	808.740	0	808.740
2.4.8. Crediteuren	209.590	11.970	221.560
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	899.580	110.430	1.010.010
2.4.10. Pensioenen	239.630	34.140	273.770
2.4.12. Overige kortlopende schulden	71.050	24.170	95.220
2.4.16. Vooruit ontvangen bedragen	614.370	8.850	623.220
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	562.960	79.570	642.530
2.4.19. Overige overlopende passiva	71.930	21.040	92.970
Totaal 2.4. Kortlopende schulden	3.477.850	290.170	3.768.020

	Realisatie 2023 Ithaka	Realisatie 2023 VSA	Realisatie 2023 Totaal
Staat van baten en lasten			
baten			
rijksbijdragen	20.774.260	2.944.810	23.719.070
overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	44.250	0	44.250
overige baten	934.700	165.300	1.100.000
Totaal baten	21.753.210	3.110.110	24.863.320
lasten			
personeelslasten	18.210.320	2.522.290	20.732.610
afschrijvingen	286.160	57.740	343.900
huisvestingslasten	1.693.910	232.170	1.926.080
overige lasten	1.423.560	259.490	1.683.050
Totaal lasten	21.613.950	3.071.690	24.685.640
financiële baten en lasten	-3.330	-3.740	-7.070
Resultaat	135.930	34.680	170.610

	Realisatie 2023 Ithaka	Realisatie 2023 VSA	Realisatie 2023 Totaal
3. Baten			
3.1. Rijksbijdragen			
3.1.1. Rijksbijdrage OCW	19.656.980	2.847.858	22.504.838
3.1.2.1. Overige subsidies OCW	238.060	4.512	242.572
3.1.3.3. Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverbanden	879.220	92.440	971.660
Totaal 3.1. Rijksbijdragen	20.774.260	2.944.810	23.719.070
3.2. Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden			
3.2.2.2. Overige gemeentelijke en GR-bijdragen en -subsidies	44.250	0	44.250
Totaal 3.2. Overheidsbijdragen/subsidies overige overheden	44.250	0	44.250
3.5. Overige baten			
3.5.1. Opbrengst verhuur	184.730	50.270	235.000
3.5.2. Detachering personeel	116.770	0	116.770
3.5.5. Ouderbijdragen	594.450	115.030	709.480
3.5.10. Overige	38.750	0	38.750
Totaal 3.5. Overige baten	934.700	165.300	1.100.000
Totaal 3. Baten	21.753.210	3.110.110	24.863.320

	Realisatie 2023 Ithaka	Realisatie 2023 VSA	Realisatie 2023 Totaal
4. Lasten			
4.1. Personeelslasten			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	12.997.200	1.713.860	14.711.060
4.1.1.2. Sociale lasten	2.658.470	355.950	3.014.420
4.1.1.5. Pensioenlasten	1.948.040	259.290	2.207.330
Totaal 4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	17.603.710	2.329.100	19.932.810
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	78.510	1.060	79.570
4.1.2.2. Lasten personeel niet in loondienst	582.860	241.500	824.360
4.1.2.3. Overige	869.600	82.110	951.710
Totaal 4.1.2. Overige personele lasten	1.530.970	324.670	1.855.640
4.1.3.2. Ontvangen vergoedingen Vervangingsfonds	-924.360	-131.480	-1.055.840
4.1.3.3. Overige uitkeringen, die de personeelslasten verminderen	0	0	0
Totaal 4.1.3. Ontvangen vergoedingen	-924.360	-131.480	-1.055.840
Totaal 4.1. Personeelslasten	18.210.320	2.522.290	20.732.610

	Realisatie 2023 Ithaka	Realisatie 2023 VSA	Realisatie 2023 Totaal
4. Lasten			
4.2. Afschrijvingen			
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa	286.160	57.740	343.900
Totaal 4.2. Afschrijvingen	286.160	57.740	343.900
4.3. Huisvestingslasten			
4.3.1. Huurlasten	120.180	32.720	152.900
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	143.500	39.200	182.700
4.3.4. Energie en water	315.590	28.930	344.520
4.3.5. Schoonmaakkosten	453.540	47.410	500.950
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	14.420	13.910	28.330
4.3.7. Dotatie onderhoudsvoorziening	552.380	70.000	622.380
4.3.8. Overige huisvestingslasten	94.300	0	94.300
Totaal 4.3. Huisvestingslasten	1.693.910	232.170	1.926.080
4.4. Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	521.530	49.470	571.000
4.4.2. Inventaris en apparatuur	216.460	32.540	249.000
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	486.490	74.930	561.420
4.4.5. Overige	199.080	102.550	301.630
Totaal 4.4. Overige lasten	1.423.560	259.490	1.683.050
Totaal 4.2. t/m 4.4.	3.403.630	549.400	3.953.030

	Realisatie 2023 Ithaka	Realisatie 2023 VSA	Realisatie 2023 Totaal
6. Financiële baten en lasten			
6.1. Financiële baten			
6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	4.100	0	4.100
6.1.3. Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	0	0	0
Totaal 6.1. Financiële baten	4.100	0	4.100
6.2. Financiële lasten			
6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	7.430	3.740	11.170
Totaal 6.2. Financiële lasten	7.430	3.740	11.170
Totaal 6. Financiële baten en lasten	-3.330	-3.740	-7.070

	Ithaka	VSA	Totaal
Honorarium accountant (in 4.4.1.)	24.810	12.370	37.180
Onderzoek jaarrekening			